Bat. Gen.
XXII
272

291.200

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL R I

Tanggal : 29-7-2010
Nomor Induk : 10925/PN-MUSEUM/10
BIB - ID : 9308360
ITEM - ID : 0409111547
Asal : Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

XXI, 272.
XXI,272

BIJDRAGEN

TOT DE KENNIS VAN

HET RIJK VAN CHINA,

VOORGELEZEN IN DE ALGEMEENE VERGADERING

VAN HET

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN,

OP DEN 25sten MEI 1842;

DOOR

J. VAN DER VINNE,

Vice-President des Genootschaps.

BATAVIA,

1842.

BAT. GENOOTSCHAP VAN K. EN W.

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VAN HET

BIJDRAGEN

TOT DE KENNIS

VAN HET RIJK VAN CHINA.

Mijne Heeren!

Bij gelegenheid der door de tegenwoordige Directie van het Bataviaasch Genootschap, (ik mag het met verblijdende overtuiging mededeelen), met vollen ijver en belangstelling hervatte werkzaamheden, is onder andere de wensch geopenbaard, om, even als vroeger, zoo wel de algemeene vergaderingen, als de tusschen tijds te houden bijeenkomsten van deszelfs Leden, dienstbaar te maken, aan het houden van spreekbeurten, of het leveren van bijdragen door de Leden, welke zich, zoo wel in het belang van wetenschap en letterkunde, als tot eene aangename tijdverpoozing, daartoe bereidvaardig zouden gelieven te toonen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

In mijne, kortelings aanvaarde, nieuwe betrekking bij het Genootschap, heb ik onverwijld pogingen in het werk gesteld, om de, thans bijeengeroepen, algemeene vergadering op te luisteren, door het doen vervullen van eene spreekbeurt, door een van het groot aantal kundige en bekwame mannen, waarop het Genootschap bogen mag.

Ik heb tot mijn leedwezen daarin niet mogen slagen; niemand wilde de eerste zijn, ook al ten gevolge der min voldoende resultaten, welke diergelijke voorlezingen vroeger te beurt zijn gevallen; een ieder wenschte dus dat een ander hem zoude voorgaan.

Daar mij nu, in mijne vereerende betrekking van Vice-President, in den gegeven stand van zaken, wel niets anders overbleef, dan met een goed voorbeeld voortegaan, heb ik bij mij den tegenzin van in het publiek te spreken moeten overwinnen, en heb ik mij zelven geweld moeten aandoen, om, bij de volle overtuiging van mijne onmagt, om in deze aanzienlijke vergadering naar eisch en verwachting het woord te voeren, niet terug te deinzen voor eene taak die ver boven mijne krachten verheven is.

Ik verzoek u daarom mijne Heeren, niet van mij te verwachten eene verhandeling of redevoering, maar slechts eene eenvoudige, in gemeenzamen stijl bijeengeraapte, bijdrage tot de kennis van een naburig Land, hetwelk op dit oogenblik het tooneel is van belangrijke gebeurtenissen, die mij als van zelve eene stoffe aan de hand geven, waarvan de ontwikkeling mij toeschijnt thans niet geheel ongepast en onbelangrijk te zijn.

Geen onderwerp is mij meer geschikt voorgekomen, om ons in dit uur bezig te houden, dan eenige bijzonderheden betreffende een naburig magtig en uitgestrekt Aziatisch Rijk, hetwelk onlangs eene zeer vijandige houding aangenomen heeft tegen eene magtige Europisch-Indische Mogendheid,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

die op de gebeurtenissen dezer gewesten, den grootsten invloed uitoefent.

Ten einde in geene verdichtselen omtrent dit eigendommelijk, zonderling, en behalve in Engeland, nog zoo gebrekkig in Europa bekende Land te vervallen, en mijne compilatien te putten, zoo wel uit de meest recente als meest autentieke bronnen, wil ik hier laten volgen eene lijst der auteurs, welke ik heb geraadpleegd:

1. *China: its state and prospects.* — London 1840; waarvan de verdienstelijke en bekwame Schrijver zich in ons midden bevindt; (1)
2. *John Francis Davis, Sketches of China*, 2 vol., London 1841;
3. *Charles Gutzlaff, China opened, or a display of the Chinese Empire*, 2 vol., London 1838;
4. *Port-folio Chinensis or a collection of authentic Chinese State papers*, Macao 1840;
5. *The Chinese repository*, Canton 1841;
6. *Lord Jocelyn, Six months with the China Expedition*, London 1841;
7. *The India gleaner* 1841;
8. *The Canton Register*;
9. *The Honkong Gazette*;
10. *The Singapore free Press.*

Ik bedoel *China*, in het chineesch *Tatching-koun*, het Hemelsche Rijk genaamd, een Land, welks verbazende uitgestrektheid, vier honderd geographische mijlen van het Oosten naar het Westen, of van de grenzen der rijken van *Thibet* en *Hindostan* tot aan den grooten Oceaan, en even

---

(1) De heer W. H. Medhurst, Engelsch Missionaris, Besturend Lid van het Bataviaasch Genootschap.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zoo veel van het Zuiden naar het Noorden, of van *Siberie* en *Tartarijen* tot aan de rijken van *Anam* en der *Birmans* bedraagt; bevolkt door meer dan *drie honderd millioenen* menschen, die hunne voorouderlijke wetten en gebruiken sedert onheugelijke jaren,—neen eeuwen,—reeds lang vóór den historischen tijd, tot op den huidigen dag, onwankelbaar hebben nageleefd; een rijk met 350 bevaarbare kanalen, waaronder die uitgestrekte water-communicatie tusschen *Canton* en *Pekin;* verdeeld in 19 provincien met 1,572 steden, waarvan 183 van den eersten rang, *fou* genaamd; een volk dat vele honderden jaren, vroeger dan wij, toen Europa nog in barbaarsche onkunde en onbeschaafdheid bedolven lag, in het bezit was van die uitvindingen en kunsten, welke wij thans als de zegepraal van het menschelijk vernuft beschouwen; terwijl de ontzaggelijke uitgebreidheid van zijne openbare werken, tot heden toe, in al wat de nijverheid van het verlicht Europa heeft opgeleverd, nimmer hare wedergade heeft gevonden; een volk dat voor meer dan twee duizend jaren een' hoogen en breeden muur van vijf honderd geographische mijlen lengte wist op te rigten, die thans nog even hecht en sterk is als vóór twintig eeuwen,—en vier honderd jaren vóór dat er in *Europa* ooit een kanaal bekend was geweest, eene wijde en diepe gracht van zeven honderd zulke mijlen wist aanteleggen en te voltooijen.

En dit onmetelijke grondgebied, met zijne mijriaden van bewoners, gehoorzaamt blindelings den wenk van een' enkelen Vorst, zoo werktuigelijk, zoo regelmatig, als beheerschte die Vorst verstandelooze dieren, of eene massa van onbezielde stof; terwijl de krijgsmagt, over welke hij te beschikken heeft, betrekkelijk zoo onbeduidend, zoo nietig is, dat zij, bij de minste botsing, door het honderdste

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gedeelte dier onmetelijke volksmassa, in den letterlijken zin, verplet en verdelgd zoude kunnen worden; — eene bevolking wijders, die geenszins uit eene domme, onwetende massa bestaat, maar integendeel, over het geheel beschouwd, een' grooteren omvang van kundigheden bezit, en de kunsten en wetenschappen beter weet op prijs te stellen, dan eenige andere volksmassa, niet slechts in *Europa*, maar op den geheelen aardbol. — Men bedenke slechts, dat ook de Chinezen van de geringste klasse in het lezen en schrijven hunner taal en in het rekenen zeer ervaren zijn, iets dat nog op verre na in het beschaafd *Europa* het geval niet is, zelfs niet in het philanthropische *Engeland*, in weerwil der uitgestrekte maatschappijen tot verbreiding van nuttige kundigheden. (1)

De maatschappelijke instellingen van dit bewonderenswaardige volk, zijn sedert meer dan vijf en twintig honderd jaren in stand gebleven, zonder in die lange reeks van eeuwen (wat grondbeginselen betreft) de minste verandering te hebben ondergaan.

Even onveranderlijk als de Chinezen zijn in hunne instellingen en gebruiken, even zoo weinig verschillend is het uiterlijk voorkomen der steden, en de beweging der bevolking.

Het zij men eene wandeling doet in *Peking* of in *Nanking* of in *Canton*, overal ontmoet men dezelfde kleine, lage huizen, met derzelver gebogen daken, eene menigte masten en palen aan den top voorzien van vlaggen, wimpels en vlammen; de groote hoeveelheid van winkels, wier schitterende kleuren en verguldsel, even als die van de duizende en duizende van horen, papieren en katoenen lantarens

---

(1) *Societies for the Propagation of useful knowledge.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

eene zonderlinge verscheidenheid daarstelt; — de groote massa van mannen, die zich naar alle zijden in de straten beweegt (vrouwen ziet men slechts zeldzaam) — de uitroepingen der kooplieden, de bizarre vorm der uithangborden, op vele van welke men leest: „*hier bedriegt men niet;*" — het verwarde geraas van zoo vele werklieden voor hunne draagbare toonbanken, in de open lucht, op de hoeken der straten hunne ambachten uitoefenende; de processien die eene verloofde bij haren man brengen, of een bloedverwant of vriend naar zijne laatste verblijfplaats geleiden, onder het uiten van jammerkreeten en snikken; — het uitbundig gelach, het handengeklap of wonderlijk geschreeuw en de grimaces van zoo vele ambulante tooneelspelers, muzijkanten of kwakzalvers; — de magistraten en andere publieke functionarissen, die met statigen gang, voorafgegaan door de insignia hunner kastijdende magt en vergezeld van hunne escorten met vlaggen, zonneschermen en geschilderde lantarens, die hunnen rang of bediening aanduiden, zich door die massa heen dringen, — dat alles levert in iedere stad, eene even zoo geheel vreemde als fantaske vertooning op, waarvan de wederga in geen ander land gevonden wordt.

In de onwankelbare handhaving hunner aloude instellingen, overtreffen de Chinezen zelfs de oorspronkelijke bewoners van *Hindostan*, en logenstraffen in zeker opzigt de oude spreuk, dat „niets in het ondermaansche bestendig is." Het zedelijk karakter van het volk is even identiek en onveranderlijk, als de wetten en gebruiken, die hetzelve beheerschen. — De kracht der oude gewoonten en de vrees voor nieuwigheid, is zoo groot bij hen, dat in buitengewone gevallen de Chinees zich zelven nimmer afvraagt, hoe hij te handelen heeft, maar wel wat KHUN of YAO bij dezelfde gelegenheid vier duizend jaren geleden gedaan hebben.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Deze eeredienst aan de gewoonte, is ook zigtbaar in hunne huizen, kleederdragt en huisraad.

Maar in verband met deze onverwrikbare duurzaamheid der aloude maatschappelijke instellingen der Chinezen, valt ons wederom eene merkwaardige bijzonderheid in het oog: met al hunne beschaving namelijk, met al de vroegtijdige vorderingen in nuttige kunsten en wetenschappen, hebben de Chinezen eenen zeer middelmatigen graad, eenen zekeren, weinig verheven trap van verlichting nimmer kunnen overschrijden; zoo dat alleen zij, onder alle volkeren van den aardbodem, het zonderlinge schouwspel opleveren, van eene algemeene, onafgebrokene en duurzame geest-ontwikkeling, die eeuwig in haren voortgang gestuit en op dezelfde hoogte blijft.

Ter loops kunnen wij het aangevoerde met eenige historische feiten staven. — Negen en twintig eeuwen vóór de geboorte van den Zaligmaker, leerde zekere Ta-hei aan de Chinezen de zangkunst; — hun eerste kruidkundig boek werd zeven en twintig honderd jaren vóór Christus, door zekeren Sjhimnun uitgegeven; — bijna zeventien eeuwen vóór onze jaartelling verscheen onder hen het eerste geneeskundige werk, door zekeren Ho-amti uitgegeven; omstreeks dienzelfden tijd werd bij de Chinezen het rekenbord uitgevonden, hetwelk wij hen dagelijks zien gebruiken, en dat ook de Russen en andere Aziatische volken van hen hebben nagevolgd.

De jaarlijksche almanakken der Chinezen, zijn ruim vijf en twintig honderd jaren vóór Christus door den keizer Chuen-Si uitgegeven, of liever deze vorst was de eerste, die het plegtig rondzenden van den almanak door alle deelen van het rijk heeft ingevoerd, en deze instelling, waarvan de plegtigheden eene opzettelijke beschrijving zouden waardig

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zijn, is tot op den dag van heden in alle hare bijzonderheden onveranderd blijven bestaan.

De landmeetkunst is, blijkens de geschiedrollen der Chinezen, meer dan twee duizend en drie honderd jaren bij hen bekend geweest; — de kompasnaald was bij hen zes en twintig eeuwen vóór onze jaartelling reeds in gebruik;— hetzelfde is het geval met de schrijfkunst, het boekdrukken, de dichtkunst, de muzijk, de bouwkunde, het zamenstellen van buskruid, het gieten van het geschut, het vervaardigen van porcelein, het weven van zijden stoffen en honderd andere uitvindingen, die eerst vele eeuwen later onder de Europeanen bekend zijn geworden, doch waarvan de aanhaling ons te ver zou doen uitweiden.

Van een' anderen kant schijnt het niet minder vreemd en tegenstrijdig, dat een zoo beschaafd en uitgestrekt rijk, met zijne schier onuitputtelijke bronnen van inwendige krachten, onmagtig is geweest om te beletten, dat zijn onmetelijk grondgebied tot tweemaal toe, door eene horde van barbaren geheel en al veroverd is geworden; vreemd moet het schijnen dat zulk een magtig en groot rijk, tot op dit oogenblik geene toereikende kracht heeft kunnen ontwikkelen, tot beteugeling der zeeschuimerijen van een onbeduidend naburig eiland van *Japan*; noch zelfs tot uitroeijing van den kleinen maar lastigen volksstam *Me-au-Tse*, die in het hart van het rijk, ten trots der Keizerlijke Majesteit, bij voortduring onafhankelijk blijft voortwoelen, hoewel, zoo 't schijnt, eene enkele beweging der omliggende bevolking voldoende zoude zijn, om dezen muitzieken volkshoop tot den laatsten man te verdelgen.

Zoo treffen wij in de beschouwing van het Chinesche rijk, de meest paradoxe contrasten, overal punten aan, die onbestaanbaar met elkander schijnen te zijn, en waarvan

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de bloote vermelding wonderspreukig is: — eene staatspolicie die in sommige rigtingen alvermogend, en in andere zoo zwak schijnt, dat zij, uit vrees van geheel verslagen te worden, geene gewone maatregelen durft in het werk stellen, veel minder krachtdadige handelingen met klem doorzetten; — een stelsel van staatkunde dat eene voorbeeldelooze zamenwarring van wijs doorzigt en bekrompene dwaasheid aan den dag legt: in sommige zaken diep doordringende scherpzinnigheid en schrander staatsbeleid; in anderen, kleingeestige bedoelingen, en oppervlakkige beuzelarij; hier bescherming van kunsten en wetenschappen, daar, eene strenge afwering van alle uitheemsche verbeteringen; aanmoediging van binnenlandsche volksvlijt, en uitsluiting van buitenlandschen handel; bescherming van inlandsche fabrieken, zonder noemwaardige aanwending der edele metalen tot ruilmiddel of geldspecie.

Als eene treffende bijdrage tot de kortzigtigheid der Chinezen in de gewone regelen der staathuishoudkunde, en der ongeloofelijke maar nogtans krachtvolle dwangmiddelen, van het Chineesch Gouvernement, heb ik het genoegen hierbij als eene curiositeit aan ulieden te vertoonen, eene quasi zilveren spaansche mat van verzilverd papier gemaakt, waarmede op dit oogenblik de soldij der soldaten in *China* betaald wordt, en welke munt bij alle lands kassen ontvangbaar, en dus volkomen gangbaar is.

Wij zien al verder dit Rijk, ofschoon gedrukt onder een veel grooter verbruik van levensmiddelen, dan de landbouw kan opleveren, niet te min sijstematisch, naar vaste beginselen den aanwas der bevolking (met uitzondering van het vrouwelijk gedeelte waarover hieronder nader) begunstigen; wij zien, in een woord, overal in dit Rijk, naar onze begrippen, tegenstrijdigheden, en anomalien, terwijl

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de altijddurende onveranderlijkheid, met welke deszelfs instellingen eeuwen lang zijn in stand gebleven, zelfs met deze tegenstrijdigheden onbestaanbaar schijnen.

Wat het phijsiek van den Chinees betreft, kunnen zij zich niet beroemen door de natuur begunstigd te zijn; van middelmatige ligchaams-bouw zijnde, vindt men weinig groote menschen onder hen; met eene gele huid, een kegelvormig hoofd en driehoekig aangezigt, waarvan het bovenste kakebeen meestal over het onderste uitspringt, met zeer weinig haar en baard, kunnen de mannen moeijelijk onder de Adonissen gerangschikt worden. — Linneus, in zijn stelsel der Natuur, plaatst dan ook de Chinezen in de categorie van *homines monstrosi*.

Als kenmerken van schoonheid, beschouwt men, bij de vrouw, een breed aangezigt, een dun, tenger middenlijf en bleeke gelaatstrekken, en bij den man lange ooren en zwaarlijvigheid; — maar niets versiert de vrouw meer, dan kleine voeten.

De aangenomen gewoonte van het tezamendrukken der voeten wordt reeds in de kindsche jaren toegepast; de bewerking geschiedt door het achterwaards buigen der teenen, en den groei te beletten door een stuk ijzer.

Van af de hiel tot aan den grooten teen, is de voet bijzonder kort en bij de vrouwen uit het noordelijk gedeelte van *China*, gaat de lengte geene drie duimen te boven.

De begeerte evenwel om door dit kenmerk van vrouwelijke bekoorlijkheid uittemunten, is, niettegenstaande den wagchelenden gang, welke deze verminking veroorzaakt, en de ongemakken en het verlies van meerdere vrijheid, welke daarvan het gevolg is, nogtans zoo groot, dat de ouders hunne dochters volgaarne aan deze pijnigingen onderwerpen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het is onbekend aan welke eeuw, deze met de natuur strijdige gewoonte, haren oorsprong te danken heeft; maar zooveel is zeker, dat dezelve tot de oudheid behoort.

Vrouwen, die daaraan niet voldaan hebben, staan in minachting, en het zijn alleen, die van de mindere volksklasse en welke van een zedeloos karakter zijn, die hare voeten den gewonen groei doen behouden.

Eene volks-spreuk der Chinezen zegt: » Hij die over eens anders omstandigheden oordeelt, zonder die volkomen te kennen, is gelijk aan iemand die, op den bodem van een' diepen put gezeten, over den starrenhemel oordeelen wil." De kundige schrijver, die deze spreuk aanhaalt (1), merkt daarbij aan, dat de vooroordeelen met welke de Chinezen andere volken beöordeelen, wel aantoonen dat zij zelve dezen stelregel uit het oog verliezen, maar dat ook de volken van Europa, niet zelden de Chinezen als uit het onderste van eenen put hebben beschouwd.

Voorzeker is men, bij het beöordeelen van andere natiën in Europa even min als in Azië, vrij van vooringenomenheid gebleven, en echter kan, zonder eene geheele ter zijde stelling daarvan, geen schrijver door zijne beschouwingen veel nut stichten. Laat ons dus trachten in dit vertoog de zaken zonder eenig nationaal vooroordeel mede te deelen, of liever in het geheugen terug te roepen. Alleen door zulk eene onzijdige beschouwing kan het ons gelukken, eenig nieuw licht over het allezins belangrijke grondgebied der Chinezen te verspreiden, en alzoo het standpunt op te sporen, van waar wij hunne handelingen, bij de thans plaats hebbende gebeurtenissen, moeten beöordeelen.

---

(1) W. H. Medhurst, *China its state and Prospects* etc.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ziehier de karakterschets der Chinezen, door de kennisrijke pen van Gutzlaff afgemaald.

Hun oordeel, verstandelijke vermogens en geestkracht staan op eenen hoogen trap; zij zijn in staat alles te begrijpen en spreken met oordeel over zaken, welke hun voor de eerste maal voorkomen: wat zij weten, wordt door hen in de meeste volmaaktheid geweten.

Hun geest is onbetwistbaar meer geschikt voor navolging (imitatie), dan voor oorspronkelijkheid en eigen vinding.

Gewoon om het voetspoor van hunne voorouders te volgen, en reeds in jonge jaren gewend aan het denkbeeld, dat die voorouders alles wisten wat te weten konde zijn, achten de Chinezen het onnoodig zelve te denken, en doen slechts dat, waarin hunne voorvaderen hen zijn voorgegaan.

Deze landsgewoonte heeft het oorspronkelijke genie des volks uitgedoofd, en de vrijheid en onafhankelijkheid in doen en denken aan banden gelegd.

In hunne keuze van wetenschappen, verkiezen zij de nuttige, boven de meer schoonschijnende.

De gebreken in hunne opvoeding en de bijgeloovige gehechtheid aan hunne voorvaderlijke gewoonten, ter zijde stellende, zouden hunne geestelijke vermogens tot den hoogsten trap van beschaving op te voeren zijn; — zij zijn als het ware gelijk aan een wanstaltig marmeren standbeeld, hetwelk slechts de hand van een bekwaam kunstenaar noodig heeft, om in het schoonste pronkstuk te worden veranderd.

Wij vertrouwen dat die tijd komen zal, en dat de Chinesche natie met de meest verlichte en beschaafde zal wedijveren.

Wanneer het licht des Evangeliums (aldus eindigt Gutz-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

LAFF) deszelfs genezende kracht over haar zal hebben uitgespreid, zal dit volk voorzeker niet het minst ontwikkelde op aarde wezen.

De bevolking van China is officieel verdeeld in vier klassen, als:

1. De Geletterden en de Adel.
2. De Landbouwers.
3. De Industrieëlen.
4. De Kooplieden.

De klasse der geletterden of mandarins omvat al de burgerlijke, hoofd- en mindere ambtenaren, ten getale van 100,000; de gestudeerden, die naar de openbare ambten dingen, en wier aantal wel op 500,000 geschat wordt; de militaire beambten 75,000; hetgeen de eerste of meest gepriviligeerde stand 675,000 individus doet tellen.

Dat de Chinezen geenszins ten onregte geacht worden tot de beschaafde volken te behooren, blijkt niet alleen uit hunne reeds aangestipte vroegtijdige vorderingen in zeer vele kunsten en wetenschappen, maar zelfs uit hunne vriendelijke, beleefde en kiesche woorden en handelingen in hunnen gezelligen omgang. » Wellevendheid," is een van hunne vijf hoofddeugden, en wordt uit dien hoofde met godsdienstige naauwgezetheid als een heilige pligt uitgeoefend. Men achte derhalve dit onderwerp der aanhaling niet onwaardig; de bijzonderheden welke wij zullen aanvoeren staan in het naauwst verband, met de kennis van het volkskarakter der Chinezen.

Bij geen onchristen volk op den geheelen aardbodem wordt aan pligtplegingen en beschaafde uitdrukkingen zoo veel waarde gehecht als bij de Chinezen. In hunne vriendschappelijke bijeenkomsten en in het onthaal van gasten gaan zij sommige, zoo niet alle Europische volken verre

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

te boven. De geringste en armste ingezeten zal niet ligt iemand zijne deur voorbij laten gaan, zonder hem binnen te noodigen; voldoet de vreemdeling aan deze noodiging, zoo worden hem terstond eene gevulde pijp en een kop thee tot zijne verkwikking aangeboden; men zet een stoel voor hem, en de meester van het huis zal zich niet veroorlooven te gaan zitten, alvorens zijn gast hem daarin zij voorgegaan. De benamingen welke men elkander geeft, dragen het kenmerk van zedige welgemanierdheid; het gemeenzame *gij* wordt niet gebezigd; men vereert den gast met de titels van: » Hooggeëerde oom," » geachte broeder," » deugdzame vriend," of » voortreffelijk Heer." Van zich zelven sprekende zegt de gastheer niet *ik;* hij noemt zich de » onwaardige dienaar," de » jongst geborene," de » onnoozele mensch," en meer soortgelijke nederige uitdrukkingen, die door het gebruik algemeen in zwang zijn, even als bij ons: » onderdanige dienaar," en dergelijke benamingen.

» Wat is de edele naam van Mijn-Heer uw vader?" is gewoonlijk de eerste vraag; en het antwoord: » Mijne behoeftige familie is dus of dus genaamd," — verdere vragen betreffen des vreemdelings » eerwaardig beroep," » eerbiedwekkenden leeftijd," of » vermaarde geboorteplaats," terwijl deze antwoordt en zich zelven » de laag geborene," » kortzigtige," »roemlooze," noemt en op deze wijze wordt het gesprek eenigen tijd voortgezet met pligtplegingen, waarvan de algemeenheid eenen maatstaf aan de hand geeft, om den graad van beschaving na te gaan, die zelfs onder de geringe volksklasse verbreid is.

Merkwaardig zijn ook de eeretitels, die aan de bloedverwanten van den gast worden geschonken: » de geëerde jonge Heer," voor zijnen zoon; de » duizend stukken

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

goud," voor zijne dochter, zijn zeer gebruikelijke namen terwijl de spreker zijne eigene kinderen en magen met de titels van »hondekind," »slavin," en dergelijken bestempelt. Wie deze manieren niet in acht neemt wordt voor een onbeschaafd, slecht opgevoed mensch gehouden.

De pligtplegingen welke de Chinezen bij uitnoodigingen en gezellige bijeenkomsten in acht nemen, dragen volgens eenen ooggetuige (1) niet minder het kenmerk van fijnbeschaafde zeden, dan hunne bewoordingen. Men biedt elkander kompliment-kaartjes aan, die met de beleefdste uitdrukkingen worden beantwoord. Bij de ontvangst van het kleinste geschenk, zendt men den gever een kaartje, vol nederige dankbetuigingen, waaronder voorkomt, »uwe geschenken zijn paarlen, waaraan ik niet durf te raken," zinspelende op de wet, die het dragen van paarlen alleen aan de keizerlijke familie toestaat. Bij de aankomst van de bezoekers, bezigt de gastheer als om strijd de verpligtendste woorden jegens hen, terwijl hij zorg draagt zich zelven altijd de nederigste namen te geven. Men wedijvert met elkander wie de diepste buiging zal maken, wie den anderen het eerst zal binnen laten, wie de hoogste zitplaats zal bekleeden of den voorrang aan de tafel zal hebben. In hunne gesprekken zijn alle aanwezigen ten uiterste voorkomend en inschikkelijk, en wederzijds wordt onafgebroken de uitgezochtste beleefdheid in acht genomen. Door alle hunne woorden, gebaren en pligtplegingen geven zij te kennen, dat zij »ieder anderen persoon beter achten dan zich zelven," de ware grondslag van alle wellevendheid.

Wij hebben aangemerkt, dat de Chinezen met verscheiden

---

(1) W. H. Medhurst, ibid.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

uitvindingen en kunsten der Europeanen, vele eeuwen vroeger dan deze laatsten, bekend zijn geweest, maar dat zij in alle kunsten en wetenschappen op eene zekere hoogte blijven staan, zonder daarin ooit verder te komen. De oorzaken van dit zonderlinge verschijnsel zijn welligt niet zeer gemakkelijk te verklaren, doch als ééne daarvan, mag men de manier van het drukken hunner boekwerken aanhalen. Deze manier is zeer eenvoudig en gelijkt naar hetgeen wij in Europa *stéréotype* noemen. Vermits de taal der Chinezen niet met alphabetische letters maar met hieroglijphische karakters, die elk een woord beteekenen, geschreven wordt, hebben zij het onnoodig geacht deze karakters afzonderlijk te graveren, zoo dat alle hunne wetenschappelijke en andere boeken, zoo als wij het straks noemden, *stéréotype* gedrukt worden. Sedert de vroegste tijden zijn hunne leesboeken derhalve onveranderd dezelfde gebleven, en dit schijnt een' wezenlijken invloed op de onveranderlijkheid hunner begrippen te hebben uitgeoefend.

Van een anderen kant echter, heeft deze wijze van boekdrukken ook een groot voordeel opgeleverd; want met zeer weinige kosten wordt zulk eene tallooze menigte van leesboeken onder de bevolking verspreid, dat zelfs lieden van de behoeftigste klasse zich de onontbeerlijkste kundigheden kunnen eigen maken. Van daar het reeds opgemerkte verschijnsel, dat elk Chinees lezen en schrijven kan. Om de gewone volkstaal te schrijven zijn ongeveer zes duizend karakters toereikend, om de taal der geleerden, of de meer beschaafde taal te verstaan, moet men omtrent dertig duizend karakters kennen. Anquetel, Millos en andere geschiedschrijvers hebben beweerd, dat hiertoe de kennis van tachtig duizend karakters vereischt werd, doch dit is zeer overdreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ieder marskramer en ieder boer, heeft dus de bronnen der minst ontbeerlijke wetenschappen in zijn bereik (1), en het is letterlijk waar, dat er in *China* meer boeken en meer lezers van boeken zijn, dan in eenig ander land van de wereld, omdat nergens elders de boeken tot zulk een' geringen prijs te bekomen zijn.

In de eigenlijke wetenschappen staan echter, zoo als wij reeds hebben kunnen bespeuren, de Chinezen, bij vergelijking met de Europeanen, verre ten achtere. Hunne sterrekunde is met vele bijgeloovige begrippen vermengd. Ten allen tijde hebben zij gedacht dat de beweging der hemelligchamen en de luchtverschijnselen, om geene andere redenen plaats hebben, dan om de opkomst en den ondergang der vorstelijke stamhuizen aantekondigen, of eenige andere gewigtige staatsgebeurtenis te voorspellen. Eklipsen, kometen, verhevelingen, zoogenaamde vallende sterren, duiden bij hen oorlog, pest of hongersnood aan; in een woord zij gelooven: dat er tusschen den zigtbaren hemel en het » Hemelsche Rijk" op aarde, een zoo innig verband bestaat, dat er niets aan den eenen kan geschieden zonder invloed op het andere te hebben. De sterrekunde, ofschoon hunne waarnemingen deswege met zoo vele kennis en naauwkeurigheid geschieden, dat de Chinesche sterrekundige tafels zeer nabij aan die van Herschell komen, wordt echter bij hen bijkans met geen ander doel beoefend, dan om den invloed der hemelligchamen op de lotgevallen der menschen natesporen, en daarom staat ook het astrono-

(1) De volledige werken van Confusius met de Commentariën, zes lijvige boekdeelen, kosten niet meer dan vijf-en-veertig van onze centen. Men kan hieruit den prijs van kleinere boeken afleiden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

misch (in zeker opzigt ook astrologisch) collegie in eene zeer naauwe betrekking met het Rijksbewind,

Bij de zamenstelling van den almanak worden zorgvuldig de gelukkige en ongelukkige dagen aangewezen, waarvan alle maatregelen en belangrijke ondernemingen der Keizerlijke Regering afhangen.

Wij mogen echter de Chinezen, om deze dwaalbegrippen, niet al te verre beneden de Europeanen achten, wanneer wij bedenken, dat nog voor eene halve eeuw het orakel van Doctor Ludeman de vraagbaak van honderden huisgezinnen in ons eigen Vaderland was.

In de kruidkunde zijn de Chinezen beter ervaren. Van eene tallooze menigte planten vindt men de bijzondere eigenschappen in hunne boeken vermeld, ofschoon zij die planten zelve niet sijstematisch weten te beschrijven.

Over Genees- en Heelkunde bezitten zij eene menigte boeken, waaronder sommigen van beroemde schrijvers, doch vermits zij geene ontleedkunde beoefenen, blijven zij in deze wetenschappen altijd ver ten achtere.

Daarentegen zijn zij in de beoefening van handwerken, in het vervaardigen van kleedingstoffen, het bearbeiden van metalen en ivoor en vele andere nuttige kunsten bij uitnemendheid bedreven. Wij kunnen vele gewrochten hunner kunstvlijt dagelijks aanschouwen, zoodat hieromtrent geen verder betoog vereischt wordt.

Mijne toehoorders zullen ongetwijfeld verwonderd zijn te vernemen, dat ook in *China*, de republikeinsche denkbeelden van gelijkheid onder alle klassen der bevolking, bijna overal worden aangetroffen. De leden der Fransche Conventie zouden hier les hebben kunnen nemen, in het daarstellen van beginselen van gelijkheid. Men behoort evenwel optemerken, dat deze buitengewone staat van zaken, alléén

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

is ingesteld, in het belang van den Souverein, ten einde zijne oppermagt boven alles te verheffen.

In alle maatschappijen behooren immer onderscheidingen te bestaan, en het is dan ook uit dien hoofde, dat de Chinesche constitutie, behalve de hierboven vermelde officiële verdeeling des volks, in het maatschappelijk leven, eenige bevoorregte klassen erkent; zij zijn in rangvolgorde de navolgende:

1. De afstammelingen van Vorstelijk bloed;
2. Die den lande lang gediend hebben;
3. Die door roemvolle daden en bedrijven hebben geschitterd;
4. Die zich door kennis en wetenschap onderscheiden;
5. Die groote hoedanigheden bezitten;
6. Die door ijver en pligtsbetrachting uitmunten;
7. Die tot den adelstand behooren;
8. Die van hooge geboorte zijn.

In deze volgorde, zien wij de standen, welke bij ons het meest geëerd zijn, in de laagste rij geplaatst, en die welke wij minder achten, daarentegen op den hoogsten trap gesteld, en leeren wij daaruit dan ook kennen, uit welk oogpunt de Chinezen den adeldom beschouwen.

Hadden glorierijke daden en kennis alléén, den grondslag uitgemaakt van hunne vereeringen, waren zij in staat hen, die deze schoone hoedanigheden bezaten of aan den dag legden, steeds met de strikste onzijdigheid te beloonen, voorzeker niets zoude doeltreffender kunnen zijn dan de voorschrevene wijze van klassificatie. — Ongelukkig echter gebeurt het, dat de uitkeering van een groote somme gelds aan een magtig persoon, menigmaal doorgaat voor eene luisterrijke daad, en de laagste kruiperijen als doorknede wijsheid worden aangerekend; en als een gevolg hiervan gaat de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

nuttige strekking van deze, anders zoo schoone en wijze, rangsonderscheiding dikwerf verloren.

Wij willen thans eenen blik vestigen op hunne wetten en regering, waarbij wij de hierboven aangehaalde autoriteiten gezamentlijk zullen raadplegen.

Toen het Chinesche rijk niet meer verscheurd werd door de veten van kleinere, onafhankelijke en onderling naijverige staten, werd het onder één enkel regelmatig bestuur op een' vasten voet gebragt. De Keizer, in zijne hoofdstad gezeteld, oefent van dáár zijnen invloed tot in de verst afgelegen gewesten uit. Elk ambtenaar, die, al ware het aan de uiterste grenzen van het rijk, met eenig gezag is bekleed, heeft zijne aanstelling regtstreeks van het Keizerlijke hof, en elke maatregel van eenig aanbelang heeft zijnen oorsprong uit het algemeene middelpunt van oppergezag. Eeuwen lang zulk eene magt over zulk een onmetelijk gebied uitteoefenen en te handhaven, toont onbetwistbaar aan, dat er eene voortreffelijk ingerigte staatsregeling bestaat, welke nimmer in een onbeschaafd land zoude kunnen zamengesteld worden.

Hoe heeft echter de Chinesche regering de middelen kunnen vinden, om zonder wetenschappelijke kennis van staatsbeleid en zedekunde, eene zoo ontelbare volksmassa over een zoo onmetelijk grondgebied verspreid, in volmaakte orde te besturen, en tegen vreemde overheering te beveiligen? Het geheim, waardoor het rijksbewind van *China* het onmogelijke mogelijk heeft gemaakt, is op eene diepe kennis van het menschelijk hart gegrond; het berust op den patriarchalen vorm van bestuur, op den hechten grondslag van kinderliefde en van een levendig besef der verpligtingen jegens ouders. Het eerste grondbeginsel van alle zedekunde, dat in alle hunne leerboekən als zoodanig voor-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

komt, is de pligt der kinderen om hunne ouderen in *alles* onderdanig te zijn, en het regt der ouders, om, naar welgevallen, over hunne kinderen te beschikken. Vermits de ouders het middel zijn waardoor de kinderen in het leven zijn gekomen, vermits zij aan hunne ouders hun onderhoud en hunne opvoeding te danken hebben, worden de ouders geacht een heilig en onbepaald regt te hebben op den diepsten eerbied en eene volstrekte onderwerping van de zijde hunner kinderen; terwijl ongehoorzaamheid aan het ouderlijk gezag als een gruwel beschouwd en met de grootste strengheid gestraft wordt. Zoo bij voorbeeld is de doodstraf bedreigd aan den zoon, die zijnen vader of moeder of zijne grootouders slaat, aan de vrouw, die de ouders van haren man mishandelt; maar zoo de ouders of grootouders, hunne kinderen wegens ongehoorzaamheid zoodanig kastijden, dat de dood er op volgt, worden zij slechts gestraft met 100 bamboes slagen, die meestal echter tot 40 verminderd worden; de doodstraf wordt ook nog bepoopen door ieder zoon of dochter, die met woorden zijn of haren vader, moeder of groot-ouders van vaders zijde, beleedigt enz. Van de vroegste kindsheid af wordt deze grondslag van zedekunde hun ingeprent, en elk Chinees is gewoon, den kinderlijken eerbied jegens zijne ouders als van zelve uit te strekken tot allen, die boven hem gesteld zijn, en vooral tot de leden van het rijksbestuur; terwijl de Keizer als de algemeene vader zijner onderdanen wordt aangemerkt. Naar hunne begrippen kunnen er nimmer omstandigheden bestaan, die het kind van zijnen eerbied jegens de ouders, of den onderdaan van zijne gehoorzaamheid aan den Souverein ontheffen. Terwijl de Chinezen den hemel en de aarde als den oorsprong van het geheele menschdom aanmerken, zien zij in hunnen Keizer niet slechts een'

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

vader en beschermer, maar ook den persoon, die met het hoogste gezag op deze wereld bekleed is, die alle andere Vorsten en Monarchen tot vassallen heeft, en die met regt de »oudste zoon des hemels" wordt genoemd. Regenten en ouders worden in *China* door onderdanen en kinderen, niet slechts veel hooger vereerd dan in Europa, maar schier aangebeden en vergood.

Zonder te willen onderzoeken in hoe ver de Keizer het regt kan hebben, om zich den rang van vader zijner onderdanen aan te matigen, en dezen gevolgelijk als minderjarigen te behandelen, moeten wij toch erkennen, dat er geen meer geschikt middel kan worden uitgedacht, om eene zeer groote volksmassa aan het gezag van eenige weinige personen, met onbepaalde onderwerping, te doen gehoorzamen, en daardoor in een zeer uitgestrekt gebied een' ongestoorden vrede en strikte orde te handhaven.

Bij deze zedelijke suppremátie kan men nog voegen, de omstandigheid, dat de Keizer beschouwd wordt, als de eenige eigenaar van het geheele rijks-territoir, zoodat de landbezitters slechts vruchtgebruikers zijn, en ondanks dit, wordt in *China* de aankoop van land, als de beste plaatsing van kapitaal aangemerkt; — bij niet voldoening van grondlasten, of bij verwaarloosde verbouwing van den grond, wordt het land weder door het gouvernement genaast.

Evenwel, de »groote Keizer", de »opperste regeerder", de »zoon des hemels", de »heilige opperheer", zoo als hij door zijne onderdanen genoemd wordt, ofschoon hij »onbeperkt heerscht over al wat tusschen de vier zeeën gelegen is", het »parel paleis" bewoont, op den »Draken troon" gezeteld is, en den titel van » den tien duizend jarigen" voert, ofschoon hem tot belooning zijner vaderlijke zorgen, goddelijke eer wordt bewezen, ondervindt zelf dat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

hij een mensch is, en zonder hulp van andere menschen het Keizerrijk niet besturen kan; hij verwaardigt zich daarom eenige Ministers aan te stellen, die hij zijne »handen en voeten," zijne »oogen en ooren," noemt, en aan welke hij een gedeelte zijner magt afstaat, doch hen ten allen tijde, voor het gebruik of misbruik, dat zij daarvan kunnen maken, verantwoordelijk stelt met hunne bezittingen, hunne vrijheid en hun leven. Met betrekking tot den Keizer, is de hoogste Minister van den Staat, niets meer dan de geringste ambtenaar, »een gewrocht van zijn welbehagen", hetwelk Zijne Majesteit naar willekeur verheft of vernedert, met stokken doet slaan, in ballingschap zendt, of doet onthoofden. Niet zonder grond zegt daarom eene Chinesche volksspreuk: »Het is veiliger te slapen in het hol eens tijgers, dan zich te koesteren in den zonneglans van de Keizerlijke gunst."

De staatkunde van het rijksbewind van China zal nog duidelijker blijken, uit eene korte beschouwing van het zamenstel der landsregering, na vooraf een' korten blik te hebben geworpen op de geschiedenis der troonsbestijging van den tegenwoordigen keizer, op deszelfs karakter, privaat leven, enz.

De keizer heeft slechts ééne wettige vrouw, die zijn verheven rang met hem deelt. Hij kiest zijnen opvolger uit zijne wettige zoons, zonder acht te slaan op ouderdom; bij onstentenis van mannelijk oir, bepaalt hij de keuze tot zijne mannelijke bloedverwanten. —

De Souverein, die thans op den troon van *China* gezeten is, behoort tot de dynastie van *Ta-Tsing* of den Manchoo Tartaarschen tak, welke, na de *Ming* (of Chinesche) dynastie verdreven te hebben, sedert 1644 het gezag in handen heeft gehouden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

In 1736 beklom KEËN-LUNG de oudste wettige zoon van IJANG CHING den troon.

Na den aanvang zijner regering de *Eluthen* in *Turkistan*, de mahomedaansche stammen in de nabijheid, en de Kalmukken in hunne agressien of rebellie, ten onder te hebben gebragt, wakkerden deze bloedige overwinningen hem aan, nog grootere dingen ten uitvoer te brengen. Hij ondernam tot twee maal toe eenen aanval op *Bürmah*, waarin hij nogtans niet slaagde, ja zelfs eene geduchte les ontving; vervolgens mengde hij zich in de Cochin Chinesche onlusten, waarin de geheele Chinesche armé verslagen werd.

Meer gelukkig was deze Keizer in het doen gelden van zijn gezag in *Thibet;* hij deed zich aldaar erkennen als de beschermheer van den *Dalai Lama* in welke afhankelijkheid dat rijk nog op het huidige oogenblik verkeert.

KEËN LUNG had dikwerf te kampen met zwaarwigtige binnenlandsche onlusten en insurrectien, vooral den opstand in *Formosa*, die hem menigmaal deden waggelen op zijnen troon: de bevrediging van het laatste eiland, die zoo vele schatten en bloed kostte, had eerst plaats, kort vóór de dood van den keizer.

Gedurende zijne 60 jarige regering had KEËN LUNG grooten roem behaald; uitermate wreed jegens zijne vijanden, wist hij nogtans den roem der wapenen der Mancho's te doen eerbiedigen en te handhaven onder alle vreemden, en zijne krijgsmagt geducht en sterk te doen zijn. — Al zijne generaals, die een' nederlaag ondervonden, deed hij onthoofden. — *Nederland*, *Engeland* en *Portugal* zonden hem ambassades. — Hij verklaarde den oorlog aan Rusland, die echter, gelukkig voor het Chinesche rijk, spoedig door den vrede gevolgd werd.

Hij was een actief, krachtvol en dapper vorst; zijne

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

instellingen hebben eene groote duurzaamheid aan het Manchoo gouvernement gegeven: — met een ijzeren hand over zijne millioenen onderdanen regerende, en een vervolger der Roomsch-Catholyken, was hij nogtans poëet, auteur en verzamelaar van eene kostbare, uitgebreide bibliotheek.

Keën Lung deed afstand van den troon ten behoeve van zijnen zoon Ken King, die hem in 1796 opvolgde.

Onder dezen, even zoo zwakken als wellustigen vorst, braken de, vroeger slechts gesmoorde, binnenlandsche onlusten andermaal met vernieuwde woede uit. — Gedurende een aantal jaren, werden de kusten door magtige zeeroovers bestookt, de weduwe van wier opper-bevelhebber, zich als admiraal roemvol onderscheidde. Deze eerste vrouwelijke vlootvoogd, is nog in leven.

De regering van Ken King was eene volkomen corruptie, en het gezag geheel magteloos, zoo dat de rebellen in zijn rijk, gedurende zijn bewind, nimmer ten onder gebragt zijn.

In dien stand van zaken gaf hij in 1821 de teugels aan zijnen zoon, den tegenwoordigen Keizer Taou-Kwang, dat wil zeggen: *de roem der reden*, over.

Door amnestien en proclamatien wilde hij de voorsmaak zijner weldadige regering aan den dag leggen.

Taou-kwang, overtuigd van zijne eigene magteloosheid om den vloed van corruptie en miskenning van gezag radicaal tegen te gaan, en de magt van zijnen grootvader te herstellen, heeft gedurende zijne, tot dus ver gevoerde, regering, tot stelregel van zijn gedrag aangenomen, om geheel lijdelijk zich naar de omstandigheden te schikken, zoo ooit zijne bepaalde tusschenkomst ergens vereischt werd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Kort na zijne troonbestijging, heeft hij met nationale calamiteiten en met eenen opstand in *Turkistan* te worstelen gehad, welke hij door omkooping, of met gouden en zilveren kogels, heeft weten te dempen; — al zijne militaire operatien, zoo wel in *Formosa* als in de provincien, hebben zich door zoodanige taktiek gekenmerkt. — Een daarop gevolgde langdurige vrede heeft niet weinig bijgebragt, om des Keizers legermagt verwijfd en indolent te maken.

In het burgerlijk beheer heeft TAOU-KWANG niets merkwaardigs verrigt. Hij leeft zeer afgezonderd, zoo dat hij zelfs bij zijne grooten weinig bekend is. Hij heeft zich noch door schitterende deugden, noch door groote ondeugden gekenmerkt. — In persoon is hij evenmin tiran als onderdrukker, maar zijne officieren zijn des te roofzuchtiger en steeds werkzaam in kuiperijen.

Hetzij de keizerlijke titel al dan niet eene verandering heeft ondergaan, zoo zijn er nogtans, in de geschiedenis van de huidige regering, verscheidene voorvallen, welke zeer veel naar verandering gelijken.

Hoe terugstootend (zegt the Chinese Repositorij) de gedachte daaraan moge wezen voor eenen waren zoon van HAN, veranderingen hebben er plaats gevonden en nog nadere veranderingen zullen zich stellig voordoen.

Wanneer gezonde ontwikkelde rede het overwigt zal hebben erlangd boven dierlijke krachten, dan zal het gewenschte doel bereikt zijn, en de veranderingen tot verbetering van den toestand des volks, en van de staatregeling zullen alsdan met allen aandrang worden toegejuichd!

Gedurende de twintig jaren, dat de tegenwoordige keizer den troon bekleedt, heeft men eenen vrij matigen graad van voorspoed genoten, hoewel de tegenwoordige staat van zaken

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

in het geheel niet vleijend en aangenaam voor Zijne Majesteit is.

Onderscheidene edele en dappere daden worden aan den keizer toegeschreven.

In het 18de jaar der regering van zijnen vader, toen eene zamenzwering tot vernietiging van den monarch en omverrewerping van het Gouvernement gesmeed was, maakte de jonge prins (wien het toen nog niet bekend konde zijn, dat hij als troonsopvolger bestemd was, daar zijns vaders testament nog niet was publiek gemaakt) met eigene handen twee der muiters van kant, die bezig waren de muren van het vorstelijk paleis te beklimmen.

Men zegt van hem, dat hij edele hoedanigheden bezit, werkzaam is en zich, zoo veel als van zijnen 62 jarigen ouderdom en afgeleefdheid te verwachten is, aan het staatsbestuur laat gelegen liggen, en daarenboven oeconomisch is in zijne uitgaven.

Hij staat in hooge vereering bij zijne onderdanen, en laat zich zeker door de raadgevingen van zijne ministers leiden, waaronder eenige zeer kundige mannen zijn, hoewel de Keizer onlangs in een openbaar edict heeft gezegd, dat zij niet weten wat waarheid is.

Het schijnt dat ook de jonge Keizerin, welke nog niet lang geleden den troon beklommen heeft, en die voor eene zeer verstandige vrouw wordt gehouden, deel heeft in het voeren des bewinds. Immers zijn hare creaturen met de hoogste waardigheden begiftigd; zij is aan het hof hoog gezien.

Behalve het in acht nemen van eenige groote plegtigheden, heeft de Keizer zijnen tijd geheel ter zijner beschikking. Zijn privaat leven is evenwel omgeven van die zekere geheimenis, waarin alle Oostersche vorsten, het grootste gedeelte hunner ledige uren doorbrengen. Indien hij zich

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

hadde te bemoeijen met alle aangelegenheden, die onmiddelijk tot zijnen werkkring behooren, zou hij een rusteloos leven leiden. Daar echter het getal der beambten eenige honderden beloopt, en deze ten alle tijden ter zijner beschikking staan, wordt de afdoening van zaken grootelijks bevorderd.

De Keizerlijke Harem is van een aantal jonge en wel opgevoede vrouwen voorzien, die zich meest alle door hooge geboorte onderscheiden, en naar zekere regelen en op bepaalde tijden gekozen worden. Naar gelang van schoonheid en talenten, wordt haar, behalve een ruim geschenk in zijden stoffen en kleinodien, een titel en eene jaarwedde verleend. Onder het toevoorzigt van oude en beproefde matrones (duegnes) en gesnedenen, worden zij geregeld voor het doel, waartoe zij bestemd zijn, opgeleid en als het ware onder militaire discipline gehouden. — Wanneer het Z. M. behaagt eene harer tot zijne gemalin te verheffen, neemt hij de opgeslotene schoonen in oogenschouw, ofschoon geboorte en rang gemeenlijk de keuze bepalen.

Verkeerd is het zich voortestellen, dat in den Keizerlijken Harem dezelfde ongebondenheden heerschen zouden, als waardoor de Turksche serails zich kenmerken.

Kea-King was, wel is waar, een tweede Sardanapalus, maar deszelfs zoon, de tegenwoordige Keizer Taou-Kwang, is bekend wegens zijne gematigdheid en ordelijke levenswijze. De meesten zijner voorgangers lieten een groot aantal kinderen na; hij daarentegen bezit er slechts weinigen, en men is zelfs beducht, dat deze tak der vorstelijke familie zal uitsterven. Des Keizers oudste zoon telt slechts 11 jaren, zoo dat bij 's Vorsten overlijden, waarschijnlijk een regentschap zal optreden, voor zoo ver hetzelve zich, bij inwendige kuiperijen en onlusten, en bestoken

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

door de Britten van buiten, zal kunnen staande houden. Sommigen der vorstelijke bijwijven worden verheven tot de waardigheid van Koningin; anderen tot die van Hertogin, Gravin, enz. — en de bij haar verwekte kinderen worden, dien evereenkomstig, in den adelstand opgenomen. — Zij verschijnen nimmer in het openbaar, en het is haar, bij overlijden van den Keizer, zelfs niet eens veroorloofd het paleis te verlaten. Het is aan de leden harer familie toegestaan, haar te komen zien, terwijl zij wederkeerig, op vastgestelde tijden, hare aanverwanten mogen gaan bezoeken. Overigens zijn hare vrijheden zeer beperkt.

De Eunuchen, die pest der Oostersche hoven, worden ook hier aangetroffen. Niettegenstaande de verordeningen, welke er tot tegengang van het smeden van kwade ontwerpen van hunne zijde bestaan, hebben zij echter nimmer opgehouden het bestuur in moeijelijkheden te brengen. — De tegenwoordige dynastie vaardigde eene wet uit, dat het getal der gesnedenen nimmer het daarbij bepaalde zal mogen overschrijden, en dat er volstrekt geen meerdere mogen worden aangehouden dan hoogst noodzakelijk zijn. Bovendien werd nog verordend, dat zij niet anders dan in mindere betrekkigen dienstbaar mogen zijn, en nimmer de vertrouwelingen zullen mogen wezen van personen, die een of ander ambt van den staat bekleeden.

In weerwil van alle deze wijze bepalingen, zijn zij immer van zamenzweringen beschuldigd. Een hunner onder anderen had deel in den opstand, welke aan Keizer Kea-King bijna het leven kostte. -- Hij werd veroordeeld, om nadat het ligchaam met eene laag talk en pik bedekt zoude zijn, levend verbrand te worden.

Naar hetgeen schrijvers thans in China aanwezig verhalen,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

is het blijkbaar, dat zij in hunne zucht tot intrigueren, steeds blijven volharden. Is de Vorst zwak, dan gelukt het hun gewoonlijk een groot overwigt te verkrijgen, en worden zij zoodoende, door hunnen invloed op den monarch, de magtige beschermers van nagenoeg alle staatsbeambten. Men is geneigd te gelooven, dat onder den thans afgeleefden Keizer, die stand van zaken reeds wortel heeft gevat.

De eerste Ministers van den Staat worden »het kabinet" of de »binnenste kamer," genoemd. De eerste is een Manchoo-Tartaar tot welken stam het nu regerende Vorstelijke huis, gelijk wij gezegd hebben, behoort, en met wien de Keizer veelal raadpleegt; de tweede is een Chinees, die tevens voorzitter van den Keizerlijken raad is; de derde is een Mongod-Tartaar, en staat aan het hoofd der koloniale zaken.

Men zoude geneigd zijn te veronderstellen, dat *Formosa* tot de kolonien van *China* behoorde, dit is echter zoo niet. Als zoodanig, alleen wordt beschouwd, de woeste onmetelijk uitgestrekte, op meer dan 1,000 Engelsche mijlen van den ring-muur gelegen, vlakte in *Tartarijen*, bewoond door mohamedaansche woeste stammen, welk oord tot ballingplaats der misdadigers gebezigd en door de Chinezen aangemerkt wordt, als eene helle.

De vierde Minister is weder een Chinees. Deze vereeniging van Tartaren en Chinezen in de hoogste bedieningen van het rijk, waarbij de eerstgenoemden altijd den voorrang hebben, kenmerkt eenen grondregel van het rijksbewind, hetwelk de twee stammen tegen elkander plaatst, om elkander gade te slaan en wederzijds voor elkander verantwoordelijk te zijn. — Chinezen worden, om het volk genoegen te geven, tot de eerste staatsambten toegelaten, maar tevens draagt men zorg dat hun Tartaren worden

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

toegevoegd, die een wakend oog over hunne handelingen houden; zoo dat de eerste in geen geval eenen volksopstand kunnen ontwerpen of begunstigen, zonder oogenblikkelijk door de anderen ontdekt en verraden te worden.

Behalve de vier gemelde Ministers, hebben nog twee Ministers van Staat, of zonder portefeuille, zitting in het kabinet.

Onder het oppergezag van het »kabinet" staan zes kollegien, »hoven" genaamd, die aan den Keizer verslag van hunne verrigtingen zenden, en zijne beslissing en goedkeuring daarop inwachten. Het eerste is het hof voor burgerlijke zaken; de voorzitters zijn belast met het naspooren en bekend maken der handelingen van alle ambtenaren zonder onderscheid; het voordragen van geschikte personen tot vervulling van opengevallene bedieningen, en het aanbevelen van straffen of belooningen, welke personen, die onder hun toezigt staan, door hun goed of slecht gedrag, verdiend kunnen hebben. Hun toezigt strekt zich uit over vele duizenden van ambtenaren, van den onder-koning eener provincie af, tot aan het hoofd van het kleinste distrikt.

Het tweede hof is dat der inkomsten. Het neemt kennis van het getal der bevolking, om daarnaar het bedrag der inkomsten voor elke provincie te berekenen; het draagt de middelen voor, om in onderscheidene deelen des rijks in voorkomend gebrek aan leeftogt te voorzien; het voert het beheer over de grondbelasting of landrente, die gedeeltelijk in geld en produkten voldaan wordt; het houdt een wakend oog over de muntspecie van de kroon, en zorgt dat zij niet vervalscht worde, of om hunne eigene woorden te bezigen »dat het zilver niet uit het land vloeije." Zoowel de uitgaven als de inkomsten van het rijk staan onder het toezigt van dit hof.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bij gebrek aan genoegzaam numerair en bij onbekendheid van crediet en wissel, bepaalt de handel in dit rijk, ofschoon door zijn climaat, voortbrengselen, nijverheid en waterwegen meer dan eenig ander land voor commerciële operatien bij uitnemendheid geschikt, zich meestal tot ruilhandel.

Het derde kollegie is het hof voor de zaken van de godsdienst, van de hofplegtigheden, van de astrologische voorspellingen. Er bestaat geene bevoorregte godsdienst in *China*, er worden geene geestelijken of leeraren door den staat bezoldigd, want, volgens de begrippen der Chinezen, kan alléén het hoogste wezen op aarde (de Keizer) gemeenschap hebben met het hoogste wezen in den hemel. Op zekere tijden, bij de troonsbeklimming van eenen nieuwen Keizer, bij den aanvang van elk der vier jaargetijden, bij grooten voorspoed of algemeene rampen, verschijnt de Souverein in het openbaar als hoogepriester, en alsdan hebben in alle distrikten en provincien van het rijk zekere plegtigheden en offeranden plaats.

Het vierde hof beheert de zaken van oorlog, dat is het leger, de zeemagt, de vestingen, de magazijnen, en alle andere middelen van verdediging. De krijgsmagt van China is, behalve de lijfwachten, eene burger-milicie, en bedraagt ruim zeven maal honderd duizend man. Gedurende een gedeelte van het jaar houden deze troepen zich bezig met den landbouw en moeten door eigen arbeid in hun onderhoud voorzien. Ieder van hen wapent en kleedt zich dus naar eigen goedvinden, doch als teeken van onderscheiding hebben zij vóór op den rok het karakter »*sterk*," en van achtere het karakter »*dapper*" gestikt.

Het vijfde Hof betreft alle Regtszaken, en wordt het Hof van strafoefening genoemd, eene karakteristieke naam,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

die niet onduidelijk te kennen geeft, dat het Bewind van China zich meer laat gelegen liggen aan het straffen van overtredingen der wet, dan aan het beschermen der verdrukte onschuld. Bij lijfstraffelijke zaken is in China de Pijnbank in gebruik, en de beschuldigde wordt, op zijne eigene bekentenis gestraft.

Het zesde en laatste Hof is belast met het opzigt en Beheer der openbare werken. Dit vereischt geene verdere toelichting.

Bovendien bestaat er een groot nationoaal kollegie of Keizerlijke Academie van wetenschappen te *Peking*, waarvan de Leden allen voorname letterkundigen zijn. Na driemaal een streng examen loffelijk doorgestaan te hebben, worden eenige weinigen aan een vierde examen onderworpen, alvorens zij tot Leden van dit kollegie aangenomen kunnen worden. Deze eer te genieten is het toppunt der wenschen van elken Chineschen letterkundige.

Hier onder willen wij laten volgen, nog eenige meerdere details, over de militaire instellingen.

De inrigting van het Chinesche leger, is even geregeld als die van eenig ander ligchaam, en niettemin heeft het meer van een geraamte dan van een levend wezen. De soldaat vecht niet voor zijn land, maar is werkzaam, hetzij als postbode, hetzij als keizerlijk jager, of hij brengt het grootste gedeelte van het jaar, in den schoot zijner familie door, zich met het een of ander bedrijf ernerende. Daarenboven gevoelt het land aan eene staande armée geene behoefte, en brengt het belang van alle klassen mede, om ook den soldaat, immers zoo veel mogelijk, het land te doen bebouwen, en moet dan ook het op de been houden van een leger, meer als het in acht nemen en opvolgen van zekere vormen worden beschouwd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het militie-departement is uit twee presidenten en een gelijk getal vice-presidenten zamengesteld. Gezamenlijk met de bevelhebbers van de garde, oefenen zij het oppertoezigt uit over de legerafdeelingen, welke te *Peking* en in de onderscheidene provincien gestationneerd zijn, bepalen zij de keuze der officieren, beslissen omtrent hunne bevordering of terugstelling, en waken zij over alles wat de troepen aangaat. Het departement is in vier kamers verdeeld, die ieder hunne bijzondere en eigenaardige werkzaamheden hebben.

Behalve de militaire, waarvan geene aanteekening wordt gehouden, en de Mongoolsche hulpbenden bestaat het Chinesche staande leger uit 765,222 man, waarvan:

Officieren	12,669;
De Keizerlijke garde niet te verwarren met de eigenlijke lijfwacht des Keizers, waarover hieronder nader	160,000;
Soldaten	592,553.

Deze troepen zijn in de negentien onderscheidene provincien, naar gelang van de uitgebreidheid der landstreek verdeeld. Te *Peking* ligt echter het grootste garnizoen. Onder de Chinesche hoofd-officieren, om van de mindere niet te spreken, worden geteld 15 generaals, 66 luitenants-generaal, en 48 majoors-generaal.

Men veronderstelle evenwel niet, dat de geheele armée steeds op voet van oorlog gehouden wordt. De staat van vrede, waarin het land in de laatste jaren heeft verkeerd, heeft ten gevolge gehad, dat dikwerf niet eens het tiende gedeelde der troepen in werkelijke dienst was (hoe vele manschappen sedert den aanval van Engeland, op den been zijn geroepen, is onbekend), het overige komt alleen op het papier voor, of wordt met verlof weggezonden. Intus-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

schen gaat de soldij der officieren steeds door. Op plaatsen waar, overeenkomstig de deswege aangehouden wordende controles, duizenden soldaten in garnizoen behoorden te liggen, en alwaar bij de verschijning der barbaren, de gansche beschikbare magt opgeroepen werd, waren dikwerf geen twee honderd man beschikbaar. Toen later, bij het plotseling uitbreken van eenen opstand, bevolen werd, dat 10,000 man, onmiddelijk naar het tooneel des oproers zouden oprukken, konden er naauwelijks drie duizend op de been worden gebragt.

Ten aanzien van de verdeeling der troepen kan niet veel gezegd worden. Zij verschilt zeer van hetgeen ten dien aanzien, in Europa wordt in acht genomen, en regelt zich gewoonlijk naar den hoogeren of lagere rang van den aanvoerder. Gemeenlijk telt eene compagnie 25 koppen, terwijl 40 compagnien een regiment formeren. Ieder regiment heeft deszelfs banier, en ieder brigade heeft krijgsmuzijk, bestaande uit kleine trommels, gongs en groote horens.

Ieder soldaat draagt den naam van de afdeeling, waartoe hij behoort, voor en op de boorden van zijn kleed. De officieren dragen dezelfde onderscheidingsteekenen, als de burgerlijke ambtenaren, en zijn even zoo in negen klassen verdeeld. Hunne kleeding is nagenoeg dezelfde, doch met geborduurde beesten daarop, bestaande in leeuwen, tijgers en andere verscheurende dieren.

Verder komt in aanmerking de eigenlijke lijfwacht, welke overeenkomstig de beste narigten, 23,122 man voetvolk en 3,000 ruiters telt, en uit Tartaren bestaat. Zij is verdeeld in drie brigades, behoorende tot de geele Keizerlijke banier, en houdt haar garnizoen in de nabijheid van de Keizerlijke stad en in de campementen van eenige nabij gelegen steden. Iedere brigade bestaat uit vijf kommandanten of ko-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

lonels, die ieder 6,000 soldaten, 610 officieren en onderofficieren, met 40 stukken geschut, 16 vaandels en 231 vlaggetjes tellen.

Men vorme zich evenwel van deze lijfwacht, niet hetzelfde denkbeeld als van eene Europesche. Het onderscheid is zeer groot.

Bij de Chinezen en Mantchous, wordt aan de *bogen* boven het vuurroer de voorkeur gegeven, en het is dan ook voornamelijk in het boogschieten dat deze soldaten uitmunten. Hunne soldij varieert aanmerkelijk, want een gemeen soldaat ontvangt maandelijks slechts een thail, benevens drie maten rijst, ongerekend evenwel zijn aandeel in de gratificatien, die nu en dan van wege den Keizer worden uitgekeerd. De gelden, welke vereischt worden voor de voldoening hiervan, worden niet uit de Keizerlijke schatkist betaald, maar gevonden uit de interessen van een fonds, tot dat einde daargesteld, of uit de opbrengst van landerijen en huizen, welke bij veroveringen aan den Keizer als onveranderlijk eigendom worden toegewezen. Het te kort komende wordt uit de Keizerlijke schatkist bijgepast. De verpligtingen der soldaten zijn evenmin gelijk. Behalve de bewaking van den persoon des Keizers, der graven zijner voorouders te *Monkden*, der stadspoorten van den harem en het begeleiden van prinsen en princessen, zijn zij ook verpligt, menig geregt voor 's Keizers tafel te verschaffen, zoo als, kwartels, faisanten, wildbraad, honig enz. en daarenboven vossenvellen en paarlen.

Tot dit einde worden zij afgezonden naar de vlakten van *Mantchsuria*; zij oefenen dáár het bedrijf van jagers en visschers uit, en keeren met hunne vangst terug. -- Om te voorkomen, dat zij zich aan luiheid overgeven, zijn zij verpligt eene bepaalde hoeveelheid van voormelde

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

artikelen optebrengen, en worden zij bij gebrek van dien gestraft. -- Eene zoodanige orde van zaken zou bij onze legers niet wel passen, maar in China, waar de Vorsten nog hunne oorspronkelijke eenvoudigheid hebben behouden, is men van gevoelen, dat het beter is de soldaten aan vermoeijenis te gewennen, dan hen werkeloos in hunne garnizoensplaatsen te doen verblijven. -- Het departement onder welks onmiddelijke controle zij staan, draagt den naam van *To-Yoet-che*.

Er bestaat een afzonderlijk corps, uitsluitend bestemd voor de bescherming van 's Keizers persoon, *Ling-Tsche-Whij-To* geheeten.

Hetzelve telt 570 man, is in vier klassen verdeeld, en staat onder het bevel van eenen *Noei-Ta-Tschin* of den Groot Minister van Binnenlandsche zaken.

Deze soldaten zijn afstammelingen van de dapperste Mantchous, die den troon van China omver wierpen, en om die reden verheven zijn tot den rang van eene kleine prætorische bende, ten einde den monarch te beschermen, die door hunne voorouders op den troon is geplaatst.

De bevelhebbers zijn aanverwanten van den Keizer, mannen in hooge betrekkingen geplaatst, en wien het vergund is op vertrouwelijken voet met den Souverein omtegaan. Verscheidene hunner bekleeden den rang van generaal of luitenant-generaal en genieten daarenboven eene menigte geldelijke voordeelen. De bedoelde soldaten, houden niet alleen de wacht voor het vertrek, waarin hun meester zich bevindt, maar ook de zorg der huishouding is aan hen opgedragen.

De weg tot hooge rangsopklimming is voor hen allen open, maar zij worden aan een examen onderworpen, en moeten door hun edel gedrag bewijzen, dat zij waardig zijn tot officier te worden bevorderd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gebragt, of zij al dan niet heeft moeten vasten en welke spijzen zij gebruikt heeft; welke belooningen of straffen door den Keizer zijn toegekend, of opgelegd enz.

De Chinesche wetten zijn talrijk, uitvoerig en betreffen tot de geringste omstandigheden: enkele trekken zullen voldoende zijn om den geest dier wetten aanteduiden, terwijl hier voorloopig mag aangemerkt worden, dat in hunne wetboeken minder verwarring wordt aangetroffen dan in die van vele Europesche staten.

Het algemeene wetboek van het Rijk bevat zes afdeelingen overeenkomstig met de evengenoemde zes Hoven van Bestuur, en staat bij de bevolking in de hoogste achting, zoo dat de geheele bevolking hare tevredenheid betuigt wanneer de daarin voorkomende bepalingen stipt en getrouw worden nagekomen. Uit het volgende overzigt zal het raadselachtige en tegenstrijdige, waarvan in het begin dezer proeve gesproken wordt, althans gedeeltelijk worden opgehelderd.

Volgens de eerste afdeeling of de Burgerlijke wetten, kunnen de staatsambten erfelijk zijn, ingeval de ambtenaar zeer buitengewone diensten aan het Rijk heeft bewezen. — Geen dienaar van den staat mag zonder verlof ooit zijnen post verlaten, noch met onderhoorige ambtenaren anders dan officieel omgang houden. — Alle ambtenaren die kuiperijen tegen den staat, den Keizer of het Rijksbewind smeden, worden onthoofd. — Geen ambtenaar mag in de provincie waar hij geboren is, worden aangesteld, en ieder moet, na verloop van vijf jaren, naar eene andere provincie worden overgeplaatst. — Hoe hoog de rang van eenen ambtenaar ook zij, hij moet, in elk openbaar stuk, bij zijne titels opgeven hoe vele malen hij afgezet of op eenige andere wijze gestraft is geworden» opdat de herinnering daar-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Vele edellieden, die naar de provincien in burgerlijke betrekkingen worden afgezonden, zijn officieren bij dit korps, terwijl sommigen hunner zelfs de waardigheid van minister van het kabinet bekleeden. Deze helden zijn echter iets meer onderworpen, dan de Romeinsche praetoriaansche keurbenden, die Keizers van den troon afwierpen, om er anderen als zoodanig opteplaatsen. Tot uitvoering van zoodanige daden zijn de Chinesche gardes du corps én te voorzigtig én te zwak.

Bij wanbetaling hunner soldij, komen zij niet tot insurrectie, integendeel hun gedrag is zoo lijdelijk, dat er slechts zeer zelden tot aanmerkingen aanleiding gevonden wordt. Zij zijn dan ook door hunne ranglijst bij het leger, meer bekend, dan door hunne heldendaden.

Eene der eerste beginselen van het absoluut monarchaal Gouvernement in China is, dat de Keizer zoo ver verheven is boven den gewonen mensch, dat het onmogelijk is, hem te bereiken, zoo dat de Chinezen hem niet alleen zoon des Hemels noemen, maar hem ook als zoodanig vereeren;— Indien daarom de Keizer zich in 't publiek vertoont, is hij omringd door zijne Gardes du corps, gewapend met bijlen, kettingen en andere insignia, van oostersch despotisme, gelijk de Romeinsche Keizers zich door *lictores* deden voorafgaan.

Hoezeer de Keizer nimmer de stem des volks verneemt, eerbiedigt hij evenwel de publieke opinie en tracht daarop invloed uitteoefenen, door het ministerieel dagblad van *Peking*, hetwelk alle dagen verschijnt, naar alle Provincien verzonden en op alle publieke plaatsen gelezen wordt.— Door dit blad leert men al de daden van den souverein kennen, en zelfs de meest onbeduidende: zoo leest men daarin of zijne Majesteit eene goede of slechte nacht heeft door-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

verliezen, zal geworgd worden. — Geneesheeren, die uit onkunde hunne lijders doen sterven, ondergaan eene geldboete en de verdere uitoefening van hun beroep wordt hun voor altijd ontzegd. (Indien in het beschaafd Europa, eene diergelijke, voor den leek zoo beschermende, bepaling bestond, zoude welligt menig Esculaap zijn slangen-staf aan den kapstok moeten hangen.) Zoo de geneesheer de ziekte erger maakt, om zijne baatzucht te voldoen, en zoo hij den lijder voorbedachtelijk heeft doen sterven, zal hij onthoofd worden.

Een slaaf, die zijnen meester met woorden of daden mishandelt, zal gedood worden; doch voor slagen, door den meester aan den slaaf toegebragt, is geenerlei straf bepaald.

De Chinezen vertoonen zich op het ongunstigste standpunt, wanneer wij hunne gedragingen jegens de zwakke kunne beschouwen.

In dit opzigt staat hun karakter nogtans gelijk aan dat van alle half-barbaarsche volkeren, waaronder zij geenszins de slechtste zijn.

De geboorte eener dochter veroorzaakt droefenis aan de ouders.

Aan haar worden slechts porceleinen poppen tot speelgoed en ter bevrediging gegeven, terwijl aan eenen zoon kleinodien en edele gesteenten worden aangeboden.

Een vermaard schrijver beweert, dat gemiddeld twintig zonen, tegen een getal van vijf en twintig dochteren geboren worden.

Het is evenwel eene welbewezene daadzaak, dat de mannelijke bevolking in China verre weg de vrouwelijke in getal overtreft; en wanneer men dus de eerstgemelde opgave aanneemt, dan is het zeker, dat vele kinderen van de vrouwelijke kunne bij hunne geboorte van het leven moeten worden beroofd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van niet verflaauwe." zegt de wet. — In de afdeelingen betreffende Inkomsten en geldzaken is bepaald, dat ieder die valsche maten of gewigten gebruikt, zal gestraft worden met zestig stokslagen. Wie *slechte* waar, voor goede verkoopt, ontvangt vijftig stokslagen. —

Onder de wetten betrekkelijk de zaken van de Godsdienst vindt men de bepaling, dat aan den Keizer, zoo wel wereldlijk als geestelijk opperheer, (Pontifex maximus) die boven de wet is geplaatst en van wien alle eer, magt en gezag onbepaaldelijk uitgaan, bij uitsluiting het voorregt wordt toegekend, om godsdienstige eer aan het opperwezen te mogen toebrengen, terwijl aan alle anderen ten strengste verboden wordt »de groote offeranden te plengen". Merkwaardig is deze bepaling in verband met hetgeen reeds aangestipt is, nopens den verheven indruk van de Majesteit des Keizers, welken het Rijksbewind aan de gemoederen der volksmassa wil mededeelen.

In de afdeeling van lijfstraffelijke wetten, vinden wij de strengste bepalingen tegen hoog-verraad, en folterende doodstraffen tegen de minste aanranding van den heiligen persoon des Keizers. Dit is volkomen in den geest van het Chinesche staatsbewind. Zelfs de bloedverwanten van den schuldige zullen verbannen en hunne bezittingen verbeurd worden; hij die den schuldige heeft aangegeven, of eenige zamenspanning tegen den Keizer aan den dag brengt, wordt onverwijld tot ambtenaar aan het Keizerlijk hof aangesteld, en ontvangt bovendien de bezittingen van den veroordeelde. De vrees, waaraan elk dwingeland onverwijdelijk ter prooi is, straalt in elken regel van deze wetten door.

Diefstal wordt met stokslagen gestraft; opzettelijke moord met den dood; — onwillekeurige doodslag met geldboete. — Wie door vergif, tooverij of schrik iemand het leven doet

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

»De menschen," zegt de Chinesche zedeleeraar, »worden niet geboren uit holle boomen, noch verwekt in drijvend hout; het vadem hooge ligchaam, dat ons geschonken werd, is de vrucht van mannelijke sterkte, verbonden met vrouwelijk bloed. Het gebruik, om jonggeborene dochters te verdrinken, is eene gruweldaad. Gevoellooze zondaren, die zich daaraan schuldig maken, zullen door onze vermaningen niet getroffen worden, maar ik wil trachten de overtreders, die nog eenige menschlievendheid bezitten, van het kwaad terug te brengen."

»Uwe moeder was de dochter van eenen man; uwe vrouw is de dochter van eenen man. Indien er geene dochters waren geweest, hoe zoudt gij dan eene moeder, hoe zoudt gij eene vrouw gehad hebben? Gij doodt uwe twee dochters en zoudt sidderen van afgrijzen bij de gedachte aan het vermoorden uwer moeder of uwer vrouw, doch zoo uwe gruweldaad algemeen gevolgd werd, zouden uwe moeder en uwe vrouw om het leven zijn gebragt. Deze misdaad is de onmenschelijkste welke men zich voorstellen kan. Een tijger is een wreed, bloeddorstig dier; hij verscheurt herten en konijnen; zijn wilde aard kan nimmer getemd worden; — maar hoe wreed een tijger ook zij, hij verscheurt zijn eigen jongen niet; dit woeste dier heeft deernis met zijne kinderen, en gijlieden, menschen! beneemt uwe dochters het leven; gij verscheurt de teederste banden des bloeds, gij dooft het leven van menschen uit, en wordt aldus verfoeilijker dan tijgers. Volgens de wetten van *China*, zal hij die zoons, of klein-zoons om het leven brengt, buiten het rijk verbannen worden; wij mogen hieruit afleiden dat het versmoren van dochters door de wetten niet verschoonlijk wordt geacht; en ofschoon het oog van den regter niet tot in het verborgene vertrek der

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Hieraan is het niet mogelijk te denken, zonder dat ons eene rilling bevangt; -- kindermoord is eene wandaad, zwart gelijk de duisternis der helle, zegt de zendeling Gutzlaff.

Naauwelijks heeft de pas geborene in de liefkozingen van de beminnende moeder mogen deelen, of zij wordt in eene kuip met warm water gesmoord, en op den oogenblik van hare geboorte is zij reeds voor het graf bestemd geworden.

Om een sluijer te werpen over het afschuwelijke van die misdaad, beweert men, dat een onmiddelijke dood verkieselijk is boven langdurige ellende, en dat de vader de beste beoordeelaar en beschikker is over de bestemming van zijn kind. --

De regering leent de hand aan deze afgrijsselijke gewoonte, door dien dezelve erkent, dat de vader oppermagtige beschikker is over het leven en den dood van zijne telgen; ook beschouwt dezelve den dochtermoord, als het krachtigste middel tot tegengang van eene te spoedige vermeerdering der bevolking.

Het is niet mogelijk eene raming te maken van het getal kinderen, hetwelk op deze onmenschelijke wijze van de wereld wordt weggevaagd; zoowel de Heer Gutzlaff als de Heer Medhurst, geven de verzekering, dat de moord van pas geborene meisjes door het geheele rijk heerschende is, en met ongehoorde wreedaardigheid wordt ten uitvoer gelegd.

Door de vriendelijkheid van den Heer Medhurst, heb ik inzage bekomen van eene door dien bekwamen Chineschen taalgeleerde gemaakte vertaling, -- uit een beroemd Chineesch leerboek van zedekunde, bevattende een nadrukkelijk vertoog tegen deze afschuwelijke misdaad, waarvan de mededeeling hier niet ongepast zal zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

door deernis bewogen zijn, wanneer zulk een kind iemands eigen dochter is, en wanneer de wreede misdaad door ons zelven wordt bedreven! Hoe kunnen zij, die, zonder eenig menschelijk gevoel, hunne dochters van het leven berooven, onder menschelijke wezens gerangschikt worden! Ik wensch daarom aan het menschelijk gemoed, eene vrees voor de koninklijke wet en voor de onfeilbare straffen des hemels in te boezemen. Ik wil de menschen beschaamd maken omdat zij slechter zijn dan bloedgierige tijgers, en hunnen deernis opwekken, ten behoeve van onnoozele kinderen, in de hoop dat dit schandelijk gebruik eenmaal moge ophouden te bestaan".

»Het verdrinken der pasgeborene dochters wordt gewoonlijk door vrouwen, neen door wolvinnen in vrouwelijke gedaante, ten uitvoer gebragt; doch het geschiedt ook hier en daar met de zamenwerking van den man. Indien de huisvader besluit dat het kind niet verdronken zal worden, zoo kan de ontmenschte vrouw haar afschuwelijk misdrijf niet volvoeren. Zoo het een kind is van eene der dienstmeiden, hetwelk de meesteres niet onder het huisgezin wil deelen, zoo zoude men het schuldelooze wicht, na verloop van eene maand, in een ander huis kunnen opnemen, of bij eene voedster besteed kunnen worden, om het leven te behouden. Of zoudt gij zeggen dat gij arm zijt, en uwe dochter niet kunt opvoeden? Dan zoudt gij moeten gelooven dat zij hun gansche leven lang ten uwen koste moeten blijven. Dit is geenszins het geval".

»Tijgers en wolven, hoe wreed en wild zij zijn, hebben toch liefde en deernis voor hunne jongen: hoe is het dan mogelijk, dat de mensch, het verstandigste wezen van de schepping, onmeêdoogender is dan het verscheurend gedierte? Het zij u, een' zoon of eene dochter worde geschonken,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

vrouwen kan doordringen, zoodat men in de duisternis dikwijls doet wat men wil, zonder straf te duchten, weet gij dan niet dat hemel en aarde het leven voortplanten, en dat de onsterfelijke Goden eenen gruwel hebben van moord? Zoo het u al gelukt de straf van den tijdelijken regter te ontgaan, hoe zult gij de kastijdingen der onzigtbare wereld vermijden? Doorgaans gebeurt het in de huisgezinnen, waar de dochters gesmoord zijn, dat de zwangere vrouwen afschuwelijke gedrochten ter wereld brengen, of onder de hevigste verscheurende pijnen den geest geven, waarna nog vele andere straffen die huisgezinnen treffen, waarvan het verhaal het bloed in de aderen doet verstijven. Maar zelfs wanneer zij voorspoedig het leven aan eenen zoon geven, zal deze door zijne buitensporigheden den ondergang zijner familie bewerken en door zijn misdaden eene schandvlek voor zijn geslacht worden. En al ware het dat gij niet met zulk eenen zoon gestraft wierd, zoudt gij kunnen wanen dat gij ongestraft zoudt blijven, wanneer gij uwe eigene dochters versmoordt, de harmonie van den hemel en de aarde verbreekt, en de wraak van de bovenaardsche geesten uitlokt, al ware het u gegund uw huisgezin voltallig te behouden en uw geslacht op de nakomelingschap overtebrengen? Zoudt gij wanen, dat de onsterfelijke Goden uwe gruwel daad zouden goedkeuren? Hoe zou dat mogelijk zijn"?

»Een oud wijsgeer plagt te zeggen, dat indien een man een klein kind digt bij den rand van een' put zag rondkruipen, hij zonder twijfel door medelijden bewogen zoude worden, niet omdat het kind zijn eigen was, noch omdat hij zelf hem aan den rand van de diepte gebragt had, maar omdat hij het nederstorten van het onschuldige kind niet zoude kunnen aanzien. Hoe veel te meer moet men

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ren vrouwen van rang. Wendt derhalve alles aan om het leven van vrouwelijke kinderen te sparen, en weest overtuigd dat uwe belooning u niet ontgaan zal."

»Laat mij u nogmaals nadrukkelijk vermanen uwe dochters niet meer te verdrinken, en bedenkt dat gij daardoor eene gruwelijke zonde tegen den Hemel en de aarde begaat. Het zij zoons of dochters, allen zijn onze eigene kinderen, en of wij rijk of arm zijn, allen zullen hun bescheiden deel ontvangen. Indien gij waant dat de opvoeding van dochters uw huis verarmen zal, laat mij u dan vragen of de zoons altijd tot geluk en blijdschap hunner ouders opwassen. Een losbandige zoon zal met eenen worp van den teerling duizend stukken goud verspillen, en vruchtbare velden met fraaije huizen verloren doen gaan; — of, zoo gij denkt dat de opvoeding van dochters hinderlijk is aan de geboorte van zoons, eilieve! laat mij u vragen, wie de sterfeling is die u vooraf kan doen weten, wie de eerste of de laatste van uwe kinderen zal wezen. De fraaiste boom voor uw huis wordt vaak het eerst omgeworpen, en wanneer de oude oester eene schoone parel voortbrengt, toont gij nooit ontevreden te zijn om dat zij te laat komt. Wanneer gij eene dochter hebt, bekommer u niet over de bezwaren van hare uithuwelijking; het zal u des te aangenamer verrassen wanneer de bruidsgeschenken gebragt worden. Zegt niet dat het opvoeden van meisjes aan de eer van uw huis te kort zal doen, want zoo wij zelven het zaad der zonde niet uitstrooijen, zullen wij nimmer schande beleven. Wanneer de rijke lieden hunne dochters om het leven brengen, zal hunne muziek in rouwklagt verkeeren, en terwijl zij hunne harten verharden om deze onmenschelijkheid te begaan, zullen roem en rijkdom hun gezin verlaten. Wanneer de armen deze gruweldaad plegen, zullen zij nimmer tot rijkdom ge-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

wanneer het kind eenmaal in uwe armen ligt, is het ouderlijk gevoel het zelfde. Ik heb vernomen dat wanneer zulk een klein onschuldig schepsel versmoord wordt, het tooneel waarlijk hartverscheurend is. De moeder is nog niet hersteld, en evenwel opent zij den mond niet om de gruweldaad voortekomen, het kleine wicht wordt schreijend en kermend in de kuip gelegd en in weinige minuten is het dood! — Helaas! Helaas! hoe kan het zijn dat het ouderlijk hart zóó versteend is.! — Laat mij u toch smeeken uwe dochters niet om het leven te brengen. Hare haarspelden en kleedertjes zullen u niet behoeftig maken. Meisjes bezitten een teeder gemoed en zij beminnen hare ouders levendiger dan jongens, jongens verlaten dikwijls het vaderland, doch meisjes blijven hare ouders behulpzaam; jongens zijn meestal wild en ongezeggelijk, doch meisjes zijn zacht en gehoorzaam; de jongens hebben weinig kinderliefde, maar de meisjes zijn verkleefd aan hun' vader en moeder. Gij, dochters! hebt een hart vol liefde voor uwe ouders en redt hen dikwijls uit gevaar en ellende. De vrouwen beminnen ook hunne mannen, en strekken dus tot eere aan den oorsprong van hun leven. Hebt gij nimmer gehoord van zekere dochter die haren vader van de straf-oefening bevrijdde; of van eene andere die haren vader uit de klaauwen eens tijgers gered heeft.? Mejufvrouw *Tan* was achttien jaren oud toen zij het huis van haren vader bestuurde. Mejufvrouw *Go* sprong, op haar veertiende jaar, in de rivier om het leven haars vaders te redden. De voorbeelden van kindertrouw van deugdzame dochters in vroegere tijden, zijn te talrijk om door mijne pen vermeld te worden. De overheid heeft hare deugdzame bedrijven aangeteekend, en het Hof heeft haar belooningen toegekend. Sommigen van haar waren slechts gezellinnen, anderen wa-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

wegens ongehoorzaamheid, wordt slechts met ballingschap gestraft, en de schrijver onderstelt alleenlijk, dat de misdadigers loon naar werken zullen vinden, » ofschoon de vertrekken der vrouwen zelfs voor het oog der overheid verborgen zijn".

In het reeds aangehaald wetboek der Chinezen vindt men slechts het volgende:

»Al wie zich schuldig maakt aan het ombrengen van zijn zoon, kleinzoon of slaaf, en een' anderen persoon met deze misdaad beschuldigt, zal gestraft worden met zeventig stokslagen en eene ballingschap van achttien maanden."

Hieruit blijkt, dat niet het ombrengen van eenen zoon, maar het beschuldigen van eenen anderen, met verbanning uit het rijk gestraft wordt; men moet hieruit afleiden, dat de Chinesche wetten nog eene veel geringer of in het geheel geene straf opleggen, aan degenen die dochters ter dood brengen, welke laatsten, zoo als bekend is, veel minder dan de zoons worden geacht.

Wijders brengt de noodzakelijkheid, om in een algemeen verbreid en hooggeacht leerboek van zedeknnde, tegen den onnatuurlijken kindermoord uittevaren, reeds op zich zelve een treurig denkbeeld te weeg, van de menigvuldigheid dezer gruweldaad. En deze omstandigheid alleen, zoude ons Europeanen doen betwijfelen, of de Chinezen met al hun staatkunde, hunne industrie, tempels en paleizen, kunsten en wellevendheid, in der daad den naam van eene beschaafde en verlichte natie waardig zijn, dan wel of menschen, als geheel ontbloot van menschelijk gevoel, niet veeleer onder wilde en Barbaarsche volken moeten worden gerangschikt! — zoo veel is zeker, dat de beschaafdheid der Chinezen van een geheel anderen aard is, dan die der Christen natien.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

raken; nooit zullen zij een pikol rijst in hun huis, noch een kleed aan het lijf hebben. Gij brengt uwe dochters om het leven, opdat gij zonen moogt hebben, en gij kunt geene zoons bekomen voor dat de avond uws levens begint; dan zult gij verlaten en eenzaam zijn en uwe dwaasheid betreuren. — Zoude het dan niet beter voor u zijn, eene dochter te hebben om uwe begrafenis te regelen, en om voortekomen dat uw oud gebeente, aan zon en regen ten prooi, over de wildernis worde verstrooid?"

»Ik smeek en bezweer u, mijne vrienden, brengt uwe dochter niet om het leven, want daardoor vermoordt gij ook uwe vrouwen, want deze zullen, als zij zich aan die gruweldaad schuldig maken, na hunnen dood voor eenen bloedraad te regt staan, en in den poel van eindelooze smart nedergestort worden. Ik bezweer u nogmaals vermoordt uwe dochters niet, want daardoor vermoordt gij u zelven. Wie heeft immer gezien dat zonde en misdaad ongestraft zijn gebleven? En de omgebragte slagtoffers zullen, bij hunne wederkomst in de wereld, eene bron van rampzaligheid voor hunne moordenaars zijn. Indien gij deernis gevoelt met een vreemd kind dat in gevaar is om in eenen put te vallen, hoe kunt gij het van u verkrijgen uwe eigene kinderen in den afgrond te storten? Wanneer zij een huwelijk aangaan, vergezelt gij hen met tranen, naar de woning des bruidegoms, hoe kunt gij dan besluiten om hen wreedelijk om te brengen, wanneer zij nog in uwe armen sluimeren?"

Het schijnt uit dit voootreffelijk zedekundig stuk te blijken, dat er tegen den kindermoord in China of geene of ten minste geene zeer strenge wetten bestaan. Het ombrengen van eenen zoon buiten het geval van kastijding

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

herhaalden zeeroof op de kusten; zij moet dus wel hare eigen zwakheid tegen over de krachten van vreemde natien bevroeden. Evenmin kan het hare oplettende en wantrouwige waakzaamheid ontsnapt zijn, met welke reuzenschreden de Europische volken, — vooral de Nederlanders en de Engelschen, — hunne magt en heerschappij in de Oostersche wereld hebben uitgebreid! zij weten zeer wel, dat deze Europeanen kleine handel-factorijen, in sterke steden en vestingen herschapen hebben, dat zij uitgestrekte landen in het Oosten bezitten, en met eenige duizend Europesche krijgslieden, eene Inlandsche bevolking van vele millioenen weten te beheerschen; natuurlijk is het dan ook, dat de Chinesche Regering, bij het overwegen dezer gebeurtenissen van vroegeren tijd, in verband met die welke thans plaats grijpen, eene zeer gegronde vrees voor de onschendbaarheid van haar eigen grondgebied koestert. En welk ander middel heeft zij tot vrijwaring van overheersching kunnen te baat nemen, dan de afsnijding van alle gemeenschap met die vreemdelingen? Het is waar, zij heeft tot een' zekeren graad het verkeer van wederzijdschen handel, op een klein gedeelte van het Rijk toegelaten; doch juist daarom kan het geene verwondering baren, dat zij, bij misbruik van deze toelating, tot vijandigheden en zelfs wanhopige uitersten hare toevlugt neemt; vooral wanneer de vreemdelingen de bevolking met een zedenbedervend en verderfelijk heulsap willen verpesten, en aanhoudend pogingen in het werk stellen, om hun stelsel van kolonisatie ook op het grondgebied van *China* over te brengen.

Het moet erkend worden, dat indien de Engelschen van het heilige Chinesche grondgebied te verjagen waren, door declamatorische en snoevende Proclamatien en Edicten, die

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ten slotte zullen wij nog eenen blik werpen op de wetten betreffende hunne inwendige policie.

Alle troepen staan ten allen tijde ter beschikking van den Keizer. Het is aan een ieder verboden langs de wegen te reizen welke voor den Keizer bestemd zijn. Van negen ure des avonds tot vijf ure des morgens mag niemand zich buitenshuis vertoonen; niemand mag, op straffe des doods, zonder een' schriftelijken verlofbrief, zich over de grenzen van het Rijk begeven, noch de minste gemeenschap onderhouden met de bewoners van eenig vreemd grondgebied. Wie vreemdelingen in het Rijk brengt of ingezetenen naar een vreemd land weglokt, zal met alle zijne medepligtigen, onthoofd worden.

Geen verbod wordt meer dan dit laatste overtreden. Duizenden van Chinezen komen jaarlijks in den Indischen Archipel aan, terwijl eene menigte katholijke priesters in *China*, heimelijk worden binnengelaten, en ook vele protestantsche zendelingen op verschillende punten der Chinesche kusten aanlanden, en vrij in het land rondreizen, zonder dat hun eenig leed wordt toegebragt.

De verbodswet zelve leidt ons intusschen tot eene belangrijke aanmerking. Ondanks de verblinde eigenliefde namelijk, met welke de Chinezen zich zelven beschouwen als de eerste natie der wereld, of als de eenige welke den naam van natie waardig is, kan het Rijksbewind het niet vergeten zijn, dat geheel deze ontzaggelijke bevolking en geheel dit onmetelijke Rijk, zeer gemakkelijk door eene horde van noordsche barbaren veroverd en overwonnen is geworden.

De Regering kan het zich zelve niet ontveinzen, dat de rust van het Rijk gestoord wordt door elken kleinen volksopstand in het ontoegankelijke gebergte, zoo wel als door

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

barbaren reeds voorzeker het Hemelsche Rijk verlaten hadden of vernield waren.

Dat het Chinesche bewind met deze belagchelijke taktiek nog niet ophoudt, blijkt uit de ondervolgende aller zonderlingste proclamatie, houdende aansporing tot seductie en desertie der troepen in de Engelsche gelederen, pas dezer dagen bekend gemaakt in de *Friend of China*.

»De hooge Keizerlijke Commissaris Yih-King, de schrik inboezemende Generaal en Chef Te-schun en Wan, zijne medehelpers, maken mits deze bekend:

»Het is gebleken, dat er zich onder de zwarte barbaren, onderscheidene inboorlingen van dit land bevinden, die in der tijd door de Engelsche oproermakers, gevangen genomen zijn, en aan welken dezen, door eene veranderde kleederdragt, zulk een vreemd uiterlijk hebben weten te geven, dat zij met geene mogelijkheid te herkennen zijn.

»Door deze oproermakers, tot het plegen der laagste diensten gedwongen, zijn zij aan vreesselijke onderdrukking bloot gesteld, en hebben zij het vooruitzigt, om in het oogenblik van den strijd in het front geplaatst te worden, en daar of de schok van den aanval in al zijn geweld door te staan, of indien zij niet stand houden, door de wapenen van hunne onderdrukkers te vergaan. Niet in staat om zich te doen verstaan, en buiten de gelegenheid gesteld, om bevordering te maken, of zich aan hunne overweldigers te onttrekken, zijn deze ongelukkigen waarlijk te beklagen!

»Ook onder de roode barbaren zijn er eenigen, die door de oproerlingen uit andere landen zijn medegevoerd, echter tegen hun' wil en zonder dat aan hen een aandeel in den te behalen buit wordt toegekend. Waarom toch blijven deze onder de vanen der oproerlingen dienen?

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Gedurende de laatst verloopen twee jaren, zijn de verliezen bij de Land- en Zeemagt der Engelschen in *China*, schrikkelijk groot geweest.

Maar het is ziekte en niet het veld der eere, die de graven voor zoo vele van deszelfs dappere manschappen gedolven heeft.

Malaria, zoo onleidzaam in hare werking, als onnavorschbaar in haren aard, vernietigde nagenoeg in weinig maanden de kleine Britsche maar moedige krijgsmagt. Zeer juist was de raadgeving van den Gouverneur Lin, toen hij den Keizer in overweging gaf, geene middelen aan te wenden tot verdrijving van den vijand, omdat zoo de geldelijke uitgaven hem niet uitputteden, althans ziekten voorzeker hem zoude verdelgen.

Nu de oorlog zwaard tegen zwaard wordt gevoerd, zal de Keizer en het volk de overtuiging erlangen, dat *Engeland* ontwijfelbaar deszelfs vorderingen *wil* en *moet* bevredigd zien.

Engeland heeft het grootste belang om het onmetelijke Rijk van *China*, tot een nieuw debouché voor deszelfs voorwerpen van nijverheid te doen zijn, iets waarin het tot heden toe, als alleen bij uitzondering op eene enkele plaats ten handel gelaten, door restrictieve en tevens prohibitieve wetsbepalingen der Chinezen, belet is geworden.

De angst verwekkende toestand der manufactuur-districten van *Engeland*, en de groote nood der aldaar arbeidende volksklassen, stellen de gebiedende noodzakelijkheid daar, om voor de Britsche fabricaten meerdere uitwegen te zoeken, en om die reden moet het sluiten van een voordeelig handels-tractaat met *China*, en het openstellen van al deszelfs havens, het eenige doel zijn van de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

»Uit aanmerking hiervan, wordt deze duidelijke bekendmaking uitgevaardigd. Wanneer in het oogenblik van den strijd, de barbaren, hetzij zwarte, hetzij roode, — indien zij op het land zich bevinden, hunne wapenen wegwerpen en zich knielende onderwerpen; — dan wel, bijaldien zij op de schepen zijn, weigeren te vuren, — dan zullen de zoodanigen ten alle tijden gespaard blijven. Ieder die zich van een groot barbarisch oog (Chef), meester maakt. en denzelven overlevert, zal tot groote waardigheid verheven worden. — Zij die gemeene duivels, (soldaten en matrozen) gevangen nemen, zullen met geld rijkelijk worden beloond, terwijl wanneer iemand een vreemd schip buit maakt, hij tot belooning, de gansche lading van hetzelve ontvangen zal."

Ten einde u, mijne Heeren! het volumineuse en den vorm der Chinesche staats-stukken te leeren kennen, heb ik het genoegen hierbij te vertoonen, kopij van eenen brief van den ongelukkigen Keizerlijken Kommissaris Keshen, aan den kapitein Elliot:

Wat van de eenmaal uitgebarstene vijandigheden de uitslag zal worden, hangt geheel af van gebeurtenissen, die of toevallig in de Oostersche wereld zijn opgerezen, of welligt uit Europa en Azie bevorderd, zoo niet veroorzaakt zijn geworden. Het komt ons voor, dat uit dien hoofde alle gissingen omtrent den uitslag en de gevolgen der tegenwoordige vijandigheden, gewaagd of onberaden en ontijdig zouden zijn. De zaken hebben tot dus verre niet dien loop genomen, welke hieromtrent met eenigen grond, bespiegelingen voor de toekomst aan de hand kan geven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

schijnlijk moet worden toegeschreven, aan den aard en het karakter der troepen, die zich als huurlingen gedragen, en wier onedele handelwijze, grootendeels aan hunnen tegenwoordigen aanvoerder moet worden geweten.

»Deze omstandigheden kunnen eenigermate dienen, om het voorgestelde doel op eene gemakkelijker wijze te bereiken; zullende men daartoe, evenwel naar ons onzien, niet kunnen geraken, zoolang wij ons nog niet te *Peking* (*) vertoond hebben, wáár het aanwezen van eene indrukwekkende magt en verscheidene andere oorzaken, waarvan de gunstige invloed nu reeds ondervonden wordt, naar alle waarschijnlijkheid ten gevolge hebben zullen: de langgewenschte bijlegging der bestaande geschillen, op eene allezins voldoende wijze, en zonder dat er meer bloed gestort, of meer geld behoeft uitgegeven te worden."

Aan eenen anderen kant verdient het onze ernstige en ons philanthropisch gevoel streelende opmerking, hoe tegen over deze oorlogskreeten en dit wapengekletter, door de menschheid en zedekunde de middelen worden aangewezen, om de sedert zoo vele eeuwen te vergeefs beproefde verlichting en reformes in het Chinesche Rijk geleidelijk intevoeren.

»Het zoude evenwel, [zegt een artikel in *the Chinese Repository*,] eene smet zijn op het beschaafde *Europa* en *Amerika*, indien deze zonen van *Han* langer werden overgelaten om in de duisternis te blijven rondtasten, om reden dat wij er geen belang in stellen, hen in de verlichting te doen deelen."

(*) Deze hoofdplaats is slechts ruim *honderd* Engelsche mijlen van de monding (geschikte ankerplaats voor groote schepen) der *Peiho* gelegen, zoodat in vier dagmarschen de Britten *Peking* zouden bereikt hebben. Eene magt van *tien duizend* bajonetten, wordt hiervoor allezins voldoende geacht.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

tegenwoordige kracht ontwikkeling van *Groot Brittanje* in de Chinesche zeeën.

Door de reeds uit *Engeland* gezonden versterkingen, zullen de Britten eerstdaags waarschijnlijk 10,000 man in het veld kunnen brengen, en alsdan voldaan worden aan het gevoelen van den Hertog van Wellington, dat *Engeland* zich nimmer met eenen kleinen oorlog moet inlaten.

Algemeen wordt het gevoelen omhelsd, dat de in dit jaar tegen *China* aantewenden strijdkrachten, met den besten uitslag zullen zegevieren, en eenen omkeer van zaken in dat Rijk kunnen doen geboren worden, die in het Westen als eenen donderslag zal terug kaatsen.

Zie hier, hoe bij gelegenheid der dezer dagen afgeslagen aanvallen der Chinezen op de Engelsche Bezettingen van *Ningpo* en *Chinhae*, (op *Chusan*) de *Singapore Free-Press*, zich omtrent het toekomstig lot des wapenstrijds in *China*, in alle opmerking verdienende woorden uitlaat.

»Er is iets zóó opmerkelijks in de nederlagen, welke de Chinezen tot nog toe steeds hebben ondervonden, de slagting en de wanorde, waarmede zij van alle kanten worden bedreigd, zijn zóó algemeen en onverwacht, dat het niet missen kan, of de morele zoo wel als de politieke invloed van deze tegenspoeden, moet het vertrouwen, dat zij in hunne eigen meerderheid stellen, eenigermate hebben doen verminderen, en hen hebben doen inzien, dat het beter is, voortaan, in stede van aanvallender, slechts verdedigender wijze te werk te gaan.

»Onze inzigten en voornemens schijnen alverder in de hand te worden gewerkt, door de wanorde welke in eenige Provinciën heerscht, gelijk in des Plenipotentiaris circulaire wordt gezegd, en waarvan de oorzaak waar-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

kelen, en tot het besef geraken van de heerlijke en prachtige zaken, welke het opperwezen voor dit volk dér Oudheid heeft ten toon gesteld.

Hoe kan zij de kluisters afwerpen, welke vooroordeel en eene knellende staats-regering altoos vernieuwt, indien aan haar niets beters wordt geschonken, dan hetgeen zij voor het tegenwoordige bezit?

Ik zal mij niet verstouten het gordijn, hetwelk de toekomst bedekt der groote gebeurtenissen die *China*, zoo wel zedelijk als stoffelijk te wachten staan, verder opteligten.

Ook was dit niet het doel van deze proeve; zoo als hooger werd aangemerkt, wilde ik slechts trachten door de mededeeling van eenige kenschetsende bijzonderheden, betreffende het bestuur, de wetgeving en de volkszeden der Chinesche natie, hunne verhouding jegens de Europeanen uit dat oogpunt te doen beschouwen, hetwelk geschikt is om ons den voortgang der gebeurtenissen aldaar zonder vooringenomenheid te doen gadeslaan en beoordeelen.

Mogt ik hierin eenigermate geslaagd zijn, zoo acht ik mij gelukkig, geen oogenblik gedraald te hebben met te voldoen aan de vereerende uitnoodiging mijner medeleden, en mag dan vertrouwen, dat ook *ik* iets heb mogen bijdragen tot de meer algemeene verbreiding van wetenswaardige bijzonderheden betreffende het »Hemelsche Rijk."

Ik heb gezegd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

»Aan ons zijn de middelen gegeven, en wij kunnen dezelve met vrucht aanwenden."

»Bedenken wij wel dat onze pogingen zouden worden toegepast op een derde gedeelte van het geheel menschelijk geslacht, hetwelk thans onderdrukt wordt gehouden in eenen half barbaarschen toestand, hoewel het de (verstandelijke) vermogens bezit zich te verheffen en op te beuren tot eenen staat van beschaving."

»De nationale geest is verlamd, ontzenuwd door verouderde gewoonten en het despotisme; en de schok, de eerste aandrang, moet van elders komen, wanneer die ingesluimerde geestkracht zal worden opgewekt."

»Al wat wij te wenschen hebben is, dat wij in eenen toestand geraken, welke ons in staat zal stellen, vriendschappelijk verkeer te erlangen met de Chinezen en hun de overtuiging te geven, dat wij het belang, de welvaart dier natie beoogen."

»Maar het is noodig, dat braafheid en talenten te zamen werken, om dit doel te kunnen bereiken."

»Deze taak is roemrijk en grootsch, maar zij vereischt werkzaamheid, daar teleurstellingen den ijver van den meest opgewekten, den meest enthusiastischen zouden kunnen ter nederslaan."

»Om deze natie, als op nieuw te doen geboren worden, moeten wij haar ook eene nieuwe literatuur geven, waarin Godsdienstzin en nuttige wetenschappen worden aangetroffen, waarin al het goede wordt wedergevonden van de eigenschappen dier natie zelve, en tevens het heilzaamste en nuttigste wordt aangewezen, wat het westen heeft opgeleverd."

Zoolang het gezigtspunt van de Chinesche natie is beperkt door eenen naauw te zamen getrokkenen en benevelden horizon, kan de geest des volks zich niet ontwik-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

die barbaarsche bandieten hunnen dood op het slagveld vinden. Wat de overige troepen betreft, die uit andere provinciën aangevoerd zijn, hunne officieren moeten de bekwaamheid bezitten, om hen duidelijk te onderrigten en om hunnen ijver aan te vuren. Doch wat kan de reden zijn, dat zij op het punt van slag te leveren zijn weggeloopen? De oproerige barbaren zijn evenmin sterk als dapper; hoe kan het dan zijn dat zij niet verdelgd worden? Maar dit (het gedrag van de soldaten) ontstaat uit de gemakkelijkheid, slapheid en onkunde van de hooge militaire officieren (in het niet drillen van de troepen), hetwelk oorzaak is, dat de officieren en de manschappen onbekwaam zijn om aan de bevelen te gehoorzamen. Zoo deze kwalen niet met spoed afgeweerd en verholpen worden, hoe zal het dan mogelijk zijn, reine zeden en een goed gedrag te herstellen en een hart vol kloekmoedigheid aan het leger te geven?

Ik geef bevel aan den ontzag inboezemenden Generaal (Yih-King) en aan den adsisterenden Groot-Minister (She) om een naauwkeurig onderzoek in te stellen, nopens het verlies van de onderscheidene steden, met eene juiste opgave van alle officieren en soldaten, die voorwaarts gerukt of achter uit getrokken zijn, ten einde hen aan het strengste verhoor te onderwerpen; daarna moet de krijgswet haren loop nemen. Men zal niet de minste toegevendheid gebruiken, maar alle overtuigde schuldigen ter dood brengen.

Wat betreft degenen die zich verdienstelijk hebben gemaakt, zij zullen uitbundig en ruimschoots beloond worden, ten einde hun ijver aangemoedigd en hunne dapperheid versterkt worde; zij moeten verheven worden tot onderscheidene graden van den adelstand; dit alles blijft den voornoemden Generaal en zijnen ambtgenooten aanbevolen; zij zullen hierbij opregt, zonder omwegen, en met strikte

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Na het uitspreken en afdrukken van het vorenstaande is mij het ondervolgende geheel récente stuk ter hand gekomen, 't welk als eene bijdrage kan dienen, om te leeren kennen op welke wijze zijne Hemelsche Majesteit krijgstucht, naijver en moed aan zijne legermagt tracht in te boezemen, en de dapperheid weet te beloonen.

KEIZERLIJK EDICT (*).

De krijgstucht van het leger is eene zaak van het hoogste belang, en de soldaten behooren die volkomen te verstaan. Belooningen en straffen behooren toegekend en opgelegd te worden met opregtheid en onpartijdigheid, ten einde het krijgsvolk in ontzag kunne worden gehouden; alsdan zullen de krijgswetten uit zich zelve klaarblijkelijk zijn.— Wanneer de striktste opregtheid in belooningen en straffen wordt in acht gehouden, zullen goedheid en gunstbewijs zoo wel als strengheid en kastijding in hare juiste evenredigheid blijven. Ons stamhuis heeft gedurende twee eeuwen den vrede behouden: de officieren en manschappen van elke provincie zijn met onze gunstbewijzen gekoesterd en behoorlijk (in den wapenhandel) onderwezen geworden; zij zijn met de bewijzen onzer goedheid overladen. — Gijlieden zijt nu lang (met de Engelschen) handgemeen geweest, en ieder van u behoort met den vurigsten moed alles in het werk te stellen, om de eerste te zijn, en zich de meeste verdiensten bij het vaderland te verwerven.

Verleden jaar werd de armée in beweging gebragt; zij vocht zes dagen en nachten onafgebroken tegen de Engelschen bij *Tingkea*, en deed eene ontelbare menigte van

---

(*) Uit het *Canton*-register van 19 April 1842.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gen zal gedood hebben : — aan dezen zal de Generaal de (voornoemde) eereteekenen uitdeelen ; hij zal die met eene milde hand als belooningen uitreiken , en een breedvoerig verslag van de geheele zaak behoorlijk aan mij indienen ; en wel van elk geval afzonderlijk, want ik, de Keizer , moet gewisselijk de palen van de bestaande verordeningen overschrijden, en eene buitengewone goedheid aan den dag leggen.

De voornoemde Generaal en zijne ambtgenooten moeten eenerzijds minzaamheid en gunst , en anderzijds gestrengheid gebruiken , — beide behoorlijk aanwendende zoowel bij de wapenschouwingen als bij de exercitien der troepen ; altijd voor oogen houdende mijn ernstig verlangen , om de oevers van de zee (de kust) te bevredigen.

In de 12de maand , op den 3den dag (13 Januarij 1842).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

onpartijdigheid te werk gaan, om tot getrouwheid en regtvaardigheid op te wekken en (de troepen) dapperheid en gehoorzaamheid te leeren; want mijne gramschap is tegen den vijand ontvlamd en hij moet worden tegengehouden: de maat der goddeloosheid van de schraapzuchtige, schelmachtige en moordzieke barbaren is volgeloopen; laat mijn volk tot den laatsten man dit in zijn hart overwegen en aan de Hemelsche grondstellingen indachtig zijn. Wat zal het dan voor moeite kosten den vijand geheel uit te roeijen?

Men zorge, dat dit alles duidelijk aan de troepen verklaard worde: dat belooningen en straffen met regtvaardigheid zullen worden toegewezen; en dat uitstekende verdienste onverwijld aan mij zal worden bekend gemaakt. Met dit bijzonder oogmerk heb ik doen afzenden vijftig groote paauwvederen; vijftig blaauwe dito; tachtig duimringen; veertig *Veder-rieten* (*Ling-kwan*) (*); negentig kleine messen; vijf-en-zeventig tabakzakken en vuursteenen; zestig knoopen van den zesden rang; tachtig knoopen van den zevenden rang; en ik geef bevel aan Chookinking en zijnen ambtgenooten, om deze geschenken aan den ontzagverwekkenden Generaal, Yih-King te doen geworden, om door hem eerbiedig van mij te worden ontvangen.

Den officieren en soldaten, van wier buitengewone dapperheid mij verslag zal zijn gegeven; — en bovendien, om de officieren, soldaten en het volk van alle overige provinciën aan te moedigen, — iedereen die voorwaarts gerukt zal zijn en eene vlag (of vaandel) veroverd zal hebben, zonder terug te deinzen voor de punten der vijandelijke pieken en pijlen, of iedereen die eenen officier der oproerlin-

(*) Een sieraad of tooisel van den muts, een' zekeren rang aanduidende.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

l de
eene
oerig
nen;
moet
over-
gen.
eten
eng-
owel
pen;
m de

342).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA